



SALTO Jaarverslag 2017

Vastgesteld 20 juni 2018

Flynth Audit B.V.
Gswaarmerkt als staat waarop onze
verklaring is d.d.

20 JUN 2018

betrekkng heeft

Peraaf voor waarmarkingsdoelenden

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized, cursive script.

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG	2
Voorwoord	3
Hoofdstuk 1 Algemene informatie	4
Kerngegevens	4
Organisatiestructuur	4
Missie en visie	6
Hoofdstuk 2 Ontwikkelingen beleidsdoelstellingen, leerlingen, onderwijs en personeel	7
2.1 Ontwikkelingen op zes deelgebieden	7
2.2 Ontwikkelingen leerlingenbestand	9
2.3 Onderwijsopbrengsten	9
2.4 Personeel en organisatie	10
Hoofdstuk 3 Jaarverslagen interne partners	14
3.1 Jaarverslag klanten en externe vertrouwenspersonen SALTO	14
3.2 Jaarverslag gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)	15
3.3 Verslag raad van toezicht	16
Hoofdstuk 4 Financieel jaarverslag	17
4.1 Financiële positie SALTO	17
4.2 Treasuryparagraaf	23
4.3 Continuïteitsparagraaf	23
Kengetallen scholen	30
Verklaring van afkortingen	33
JAARREKENING	34
Gegevens over de rechtspersoon	35
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	36
Balans per 31 december 2017, vergelijkende cijfers per 31 december 2016	42
Staat van baten en lasten 2017, vergelijkende cijfers 2016	43
Kasstroomoverzicht 2017, vergelijkende cijfers 2016	44
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	45
(Voorstel) bestemming van het resultaat	49
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	50
Verbonden partijen	54
Verantwoording subsidies	55
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	56
Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen	60
Gebeurtenissen na balansdatum	61
Ondertekening bestuurder en toezichthouders	62
Overige gegevens	63
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	64

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring is gebaseerd

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

1



BESTUURSVERSLAG

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staal waarop onze
verklaring d.d

20 JUN 2018

2

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:



Voorwoord

Binnen SALTO (Stichting Algemeen Toegankelijk Onderwijs) werken 22 scholen hard om de leerlingen goed en modern onderwijs te geven. Onze organisatie is gezond en de onderwijsresultaten zijn goed. Omdat we de lat hoog leggen, zoeken we voortdurend naar mogelijkheden om ons werk te verbeteren. We zijn een lerende organisatie, die haar medewerkers stimuleert en ondersteunt om het beste uit zichzelf te halen. Want alleen zo kunnen we erin slagen om onze leerlingen de allerbeste basis mee te geven. Voor hun schoolloopbaan én hun deelname aan de maatschappij van morgen. Onze missie is niet voor niets SALTO: DE basis om te leren voor het leven!

2017 was het tweede jaar van het strategisch beleidskader 2016-2020 waarin we ons inzetten voor de strategische doelen: sport en beweging, 21st century skills, passend onderwijs, talentontwikkeling en eigentijds onderwijs in eigentijdse gebouwen. In ons populaire jaarverslag, speciaal geschreven voor ouders, leerlingen en medewerkers hebben we de ontwikkelingen in deze doelen beschreven. Dit jaarverslag is terug te vinden op onze website www.salto-eindhoven.nl

In dit jaarverslag leggen we verantwoording af over de inzet van middelen overeenkomstig de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJO 660).

Angelica Bus
Voorzitter college van bestuur SALTO

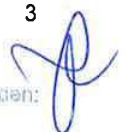
Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.o.

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarderingsdoelstellingen:

3



Hoofdstuk 1 Algemene informatie

Stichting Algemeen Toegankelijk Onderwijs (SALTO) is het bevoegd gezag van 20 basisscholen en 2 scholen voor speciaal basisonderwijs in Eindhoven. Qua leerlingenaantal is SALTO het tweede schoolbestuur voor primair onderwijs in Eindhoven met 36 procent van het aantal basisschoolleerlingen in Eindhoven.

1.1 Kerngegevens

Aantal leerlingen op 1 oktober 2017	6.464
Ontwikkeling aantal leerlingen t.o.v. 1 oktober 2016	-3 %
Onderwijsresultaten	Alle scholen hebben het basisarrangement
Aantal scholen met BRIN-nummer	22
Aantal locaties	22
Onderwijssoort	20 basisscholen en 2 scholen speciaal basisonderwijs
Gemiddeld aantal arbeidsplaatsen in 2017	483,3 fte
Aantal werknemers per 31 december 2017	640

Correspondentiegegevens

Odysseuslaan 2
5631 JM Eindhoven
telefoon: 040 - 260 67 10
e-mail: salto@salto-eindhoven.nl
website: www.salto-eindhoven.nl
bank: NL96 INGB 0675 9123 34
bestuursnummer: 41248

1.2 Organisatiestructuur

SALTO is een samenwerkingsbestuur van 22 openbare en algemeen toegankelijke scholen in Eindhoven. SALTO is een stichting die bij de Kamer van Koophandel in Eindhoven is ingeschreven onder dossiernummer 17132101.

College van Bestuur

Mevrouw drs. A.L. Bus

Raad van toezicht

Mevrouw M.M.J.P. van Roosmalen, voorzitter
De heer drs. R.P.J. van Disseldorp, lid
De heer drs. W. Peters, lid
De heer E.W. Leenes, lid

De voorzitter van het college van bestuur is eindverantwoordelijk voor de totale organisatie, bewaakt de onderwijskwaliteit en de continuïteit van de organisatie. De voorzitter geeft leiding aan het bestuursbureau en de directeuren van de 22 SALTO-scholen.

Governance Code

SALTO heeft een raad van toezicht-model, dat aansluit bij de richtlijnen van de Code Goed Bestuur, ontwikkeld door de PO-Raad. Door de keuze voor dit model zijn bestuur en intern toezicht optimaal gescheiden. Aan de hand van het toezichtkader en de jaar- en verantwoordingskalender wordt inhoud gegeven aan deze scheiding en aan de informatievoorziening.

Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

4 

Directeuren

De directeuren zijn verantwoordelijk voor de onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen en een goede gang van zaken op hun eigen school. De directeuren overleggen in een tweewekelijks directieoverleg met elkaar en het college van bestuur en programmamanagers over stichtingsbrede zaken.

Bestuursbureau

Gezien de omvang van de organisatie is een kwalitatief goed samengesteld bestuursbureau noodzakelijk. Dit bureau stroomlijnt alle interne processen en de in- en externe communicatie. Op het bestuursbureau werken een programmamanager bedrijfsvoering en een programmamanager onderwijs, die de voorzitter van het college van bestuur ondersteunen. Daarnaast zijn er op deelgebieden beleidsadviseurs, die een adviserende en ondersteunende rol hebben richting bestuurder en schooldirecteuren.

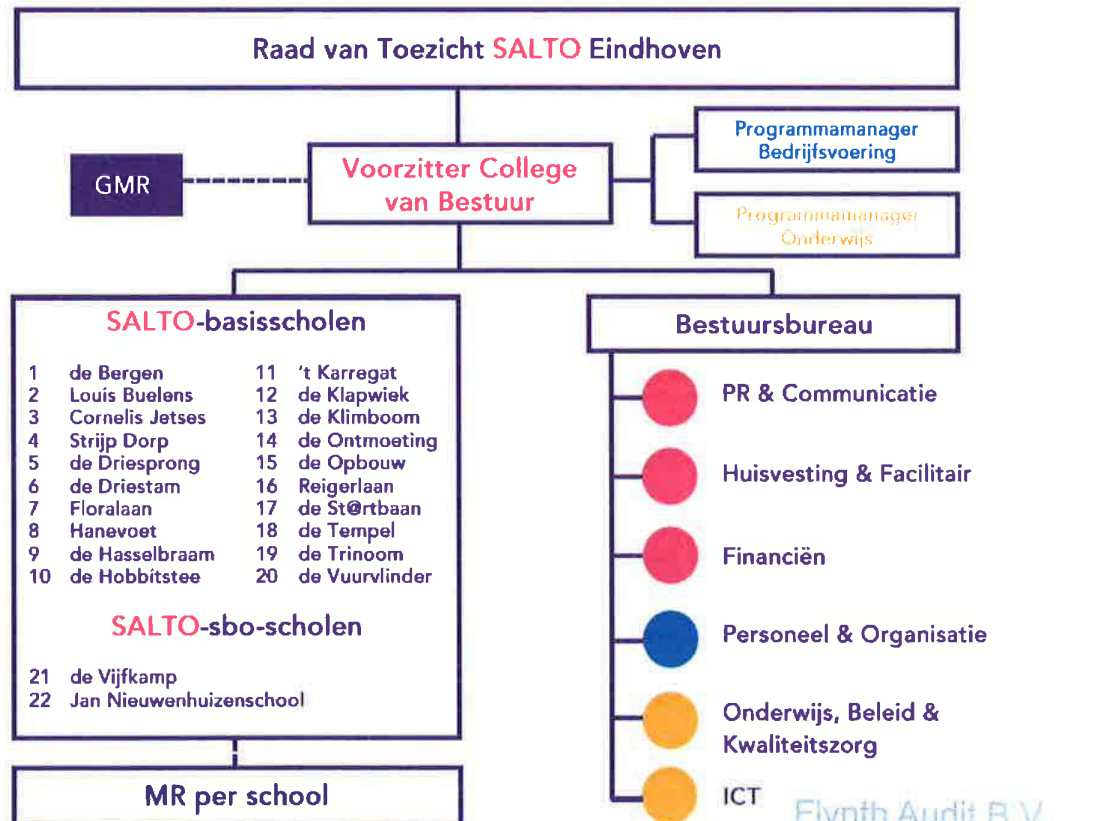
De inhoudelijke aandachtsvelden van het bestuursbureau zijn:

1. Onderwijs en kwaliteitszorg
2. Personeel en organisatie
3. Huisvesting en facilitair
4. Financiën
5. ICT
6. PR en communicatie

Samenwerkingsverband PO passend onderwijs

SALTO is lid van het samenwerkingsverband passend onderwijs PO Eindhoven. Vanuit dit samenwerkingsverband ontvangen we de financiële middelen voor passend onderwijs.

Organogram SALTO 2017



Flynth Audit B.V.
Gewaarmarkt als staat waarop onze verklaring d.d.

20 JUN 2018

5

betrekking heeft

Paraaf voor waarnemingsdirecteind

1.3 Missie en visie

De missie van SALTO luidt:
DE basis om te leren voor het leven!

Of zoals te doen gebruikelijk in onze huidige ICT gedreven maatschappij:
DE basis om te leren voor het leven #SALTO

De visie laat zich samenvatten met de letters van onze naam:



Het realiseren van deze visie vraagt om medewerkers die zich respectvol opstellen, talenten van kinderen ontdekken en verder ontwikkelen. Medewerkers dienen daarbij de kennis en vaardigheden te hebben om kinderen verder te helpen in hun ontwikkeling. Dit impliceert dat medewerkers professioneel denken en doen, proactief handelen en ook zélf een leven lang leren.

Alle scholen vertalen de visie, de missie en de kernwaarden van SALTO in hun eigen schoolplan. De kernwaarden zijn toegankelijk, talentvol en toekomstgericht.

Toegankelijk

- Kleurrijk: ieder kind is welkom evenals iedere werknemer.
- Diversiteit: het aanbod van de scholen is up-to-date en divers.
- Keuzemogelijkheid: ouders en leerlingen worden binnen SALTO een breed palet aan onderwijsconcepten geboden.
- Gelijkwaardigheid: ieder kind, elke ouder en elke medewerker wordt als een gelijkwaardige behandeld en met respect tegemoet getreden.
- Open voor alle kinderen: voor elke leerling wordt een passend aanbod geboden of gezocht.

Talentvol

- Excellente kwaliteit: de SALTO-scholen streven naast de basiskwaliteit van de inspectie zo mogelijk een hoger doel na.
- We zijn professioneel in ons denken en doen en geven samen vorm aan een lerende organisatie
- We ontwikkelen de talenten van onze kinderen en ons zelf.

Toekomstgericht

- Vooruitstrevend: elke SALTO-school zoekt steeds naar nieuwe vormen om kinderen te boeien gekoppeld aan vernieuwingen, aansluitend bij de veranderingen in de maatschappij.
- In een gezonde leer- en leefomgeving waarbij bewegen en een gezonde leefstijl de basis vormen.
- Toekomstgericht: we leiden op voor nog onbekende banen, daarom worden kinderen met behulp van 21st century skills uitgedaagd en gefaciliteerd om het nog onbekende te exploreren.

Dit alles doen we in een cultuur waarin we samen SALTO zijn, waarin we vertrouwen hebben in elkaar en afspraken nakomen, waarin fouten mogen worden gemaakt en waarin we willen leren. Ofwel, een cultuur waarin betrokkenheid en nieuwsgierigheid wordt uitgedragen en beleefd.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staal voor onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betreffende heeft

Paraaf voor waarderingsdoelinstent:

6



Hoofdstuk 2 Ontwikkelingen beleidsdoelstellingen, leerlingen, onderwijs en personeel

2.1 Ontwikkelingen op zes deelgebieden

Gedurende het jaar rapporteren we over de voortgang van de doelstellingen van het strategisch beleidskader. De doelstellingen hebben betrekking op de volgende zes deelgebieden, te weten: onderwijs, kwaliteitszorg, personeel en organisatie, huisvesting en facilitair, ICT en financiën. Hieronder staat het overzicht met de voortgang van de doelstellingen in 2017, waarbij de signaalkleuren aangeven of de doelstelling gerealiseerd is volgens plan. Groen betekent gerealiseerd, geel betekent dat er een extra inspanning nodig was en rood betekent niet gerealiseerd.

PROJECT / ONTWIKKELING	ACTIVITEIT	Ken- en stuurgetal	VOORTGANG
Onderwijs			
SALTO, gezond in beweging	Alle scholen hebben de deelvignetten bewegen en gezonde voeding behaald.	Augustus 2017	■
	Op iedere SALTO school is een sportdocent voor groep 1/2 of het 2e bewegingsuur 3 t/m 8 werkzaam.	Eind 2017	■
	De ontwikkeling van het naschoolse aanbod krijgt vorm.	Eind 2017	■
21st century skills	7 scholen nemen deel aan het project KEIGAAF: bevordering van een gezonde leefstijl bij basisschoolkinderen én hun ouders.	Eind 2017	■
	Alle SALTO scholen ontwikkelen en scholen zich en geven vorm aan 21st century skills.	Eind 2017	■
Ouderparticipatie 3.0	5 scholen nemen deel aan een 'learning community' wetenschap en techniek.	Eind schooljaar 16/17	■
	De doelstellingen van Ouderparticipatie 3.0 van SALTO zijn vastgesteld.	Eind 2017	■
Aannamebeleid	Het specifieke aannamebeleid voor scholen met een wachtlijst is gereed.	Eind schooljaar 16/17	■
Passend onderwijs	Op alle scholen is een actueel SOP, waarin de basisondersteuning staat beschreven. Hierin is ook de ambitie tot verbreding van het profiel opgenomen.	Eind schooljaar 16/17	■
	Scholen zetten de middelen zware ondersteuning in voor arrangementen voor leerlingen.	Eind schooljaar 16/17	■
	De Expertisedienst krijgt een definitieve plaats in de organisatie.	April 2017	■
	De inrichting en ontwikkeling van de expertisedienst is dialooggestuurd ter ondersteuning van de scholen, inclusief de makelaarsfunctie.	Eind schooljaar 17/18	■
Kwaliteitszorg			
WMK Quikscans	De bovenschoolse module van WMK wordt gebruikt om de kwaliteit SALTO breed te meten voor de onderdelen didactisch handelen en 21st century skills.	Juli 2017	■
	In de planning is opgenomen de opbrengsten, het jaarplan en het jaarverslag te monitoren.	Juli 2017	■
	De tevredenheid van leerlingen wordt gemeten door de afname van vragenlijsten.	Juni 2017	■
	De tevredenheid van ouders en leerkrachten wordt volgens een vastgestelde planning gemeten.	In 2018	■
Vensters PO	Alle scholen hebben de website Vensters PO voor verantwoording ingewuld.	September 2017	■



Integraal personeelsbeleid		
Gesprekkencyclus	De gesprekkencyclus verloopt volgens de afspraken (1x per jaar een (formeel) gesprek).	100% van alle medewerkers heeft een gesprek conform de gesprekkencyclus
Beloningsbeleid	Het beloningsbeleid is operationeel.	Eind schooljaar 16/17
SALTO-Academie	De SALTO-Academie biedt scholing analoog aan de opgehaalde vraag aan scholing.	De gemiddelde waardering ligt hoger dan 7
MBA	Opleiding van schooldirecteur tot Registerdirecteur Onderwijs (RDO), en hen voorzien van brede management- en schoolleiders	Alle schoolleiders zijn RDO eind 2017
Kweekvijver	In-huis opleiden van talenten waaronder intern begeleiders, bouwleiders cq. directieleden.	Min. 10 medewerkers volgen een intern
Huisvesting & facilitair		
Veiligheid	Het schoolveiligheidsplan is geactualiseerd.	Eind 2017
	Keuringen van ladders, speeltoestellen, blusmiddelen en elektrische installaties zijn planmatig georganiseerd.	Eind 2017
Verbouw	Uitbreiding basisschool De Vuurvinder.	Eind 2017
Nieuwbouw	Nieuwbouw basisschool De Klapwiek.	Eind 2019
Financieel management		
Integraal financieel management	De klantteamgesprekken zijn zodanig vormgegeven dat er sprake is van financieel onderbouwde plannen en beleidsrijke schoolbegrotingen t.b.v. de begroting 2018, met eigen verantwoording door de directeuren en managementcontracten.	Eind 2018
Administratieve organisatie	De administratieve processen zijn beschreven en de relevante processen op intranet geplaatst t.b.v. de gebruikers.	Eind 2017

Het grootste deel van de beleidsdoelstellingen van 2017 is gerealiseerd. De doelstellingen met een oranje signaalkleur worden naar verwachting in 2018 gerealiseerd.

- SALTO gezond in beweging: 2 scholen hebben 1 deelvignet niet gehaald. Een sportdocent voor de groepen 1 en 2 wordt in februari 2018 gerealiseerd.
- Ouderparticipatie: het proces is gestart, de doelstellingen zijn (nog) niet vastgesteld. Eén school is pilotschool. Op basis van deze evaluatie wordt e.e.a. SALTO-breed bepaald.
- Aannamebeleid: het beleid is in concept gereed en wordt begin 2018 in het directeurenoverleg besproken.
- Vensters PO: nieuwste ontwikkelingen en praktijksessie voor directeuren worden in februari 2018 in het directeurenoverleg besproken.
- Het schoolveiligheidsplan is voor juli 2018 geactualiseerd.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

8

betrekking heeft

Paraaf voor waarnemingsdoelinden:

2.2 Ontwikkeling leerlingenaantallen

Op 1 oktober 2017 telde SALTO 6.464 leerlingen. Dit is 206 leerlingen minder dan op 1 oktober 2016. Per eind december 2017 zijn er 6.600 leerlingen. Dat is een toename ten opzichte van de 1 oktober telling 2017 van 136 leerlingen.

Leerlingen aantal per teldatum	1 okt telling 2016	1 okt telling 2017	eind dec 2017	Vershil 1 okt 2017 vs 1 okt 2016
Bao scholen	6416	6245	6379	-171
SBO scholen	254	219	221	-35
TOTAAL SCHOLEN SALTO	6670	6464	6600	-206

2.3 Onderwijsopbrengsten

In 2017 heeft het gesprek met de Inspectie van het onderwijs plaatsgevonden, waarbij het nieuwe inspectiekader werd toegepast. De onderwijskwaliteit binnen SALTO is op orde. Alle scholen hebben het basisarrangement. Daarnaast beoordeelde de Inspectie de kwaliteitsstandaard 'Kwaliteitscultuur' als goed. De overige standaarden op de gebieden 'Kwaliteitszorg en Ambitie' en 'Financieel Beheer' zijn met voldoende beoordeeld (dit is de hoogste score). Meer informatie kunt u vinden op de website van de onderwijsinspectie.

Onze scholen kunnen kiezen uit verschillende eindtoetsen. De eindtoetsen van Route 8 en IEP zijn over het algemeen minder talig dan de Centrale eindtoets PO (Cito). De resultaten van de eindtoets van alle 20 basisscholen in 2017 zien er als volgt uit:

	Gemiddelde eindscore SALTO 2017	Gemiddelde eindscore SALTO 2016	Landelijk gemiddelde Score 2017	Landelijk gemiddelde score 2016	Aantal scholen dat toets heeft afgenomen
Cito eindtoets	537,5	535,7	535,6	534,9	7
Route 8	206,8	203	206	205	10
IEP	71,3	76	78,3	80	3

De sbo-scholen hebben geen eindtoets afgenomen. De eindtoets voor sbo-scholen is niet verplicht.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staaf waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

toestemming heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

9 

2.4 Personeel en organisatie

Omvang van de formatie

Het gemiddeld aantal fte begroot voor 2017 en de realisatie tot en met december 2017 zien er als volgt uit:

Fte (incl duurzame inzetbaarheid)	Realisatie	Begroot	Verschil realisatie-begroting	Begroot
	t/m dec 2017	t/m dec 2017		2017
Fte DIR	20,4	21,0	-0,6	21,0
Fte OP	357,8	357,9	-0,1	357,6
Fte OOP	39,9	41,2	-1,3	41,2
Totaal scholen	418,0	420,1	-2,1	419,8
Fte Vaste Flexpool	31,2	31,3	-0,1	31,6
Fte Vervangingspool 2	8,4	0,0	8,4	
Fte vast personeel op de scholen ingezet voor vervanging EM	3,2	0,0	3,2	0,0
Fte Expertisedienst	7,1	7,1	0,0	7,1
Totaal scholen incl pool en Exp. Dienst	467,9	458,4	9,4	458,4
Fte bestuursbureau	15,5	16,4	-0,9	16,5
TOTAAL SALTO	483,3	474,8	8,5	474,9

De werkelijke gemiddelde personele bezetting (483,3 fte) over 2017 is 8,5 fte hoger dan begroot. Dit is een bewuste keuze, omdat we per 1 augustus 2017 een tweede pool zijn gestart met leerkrachten met een SALTO aanstelling met als doel extra handen in de klas.

Samenstelling van het personeelsbestand

Op 31 december 2017 zag het personeelsbestand in aantallen medewerkers er als volgt uit:

Functie	% Vrouw	% Man	Vrouw	Man	Totaal 2017	Totaal 2016
Directie	52%	48%	11	10	21	21
Groepsleraar	89%	11%	469	56	525	508
OOP	71%	29%	67	27	94	96
Totaal in 2017	85%	15%	547	93	640	625

Totaal in 2016	84%	16%	525	100	625
-----------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Leeftijdscategorie	% Vrouw	% Man	Vrouw	Man	Totaal 2017	Totaal 2016
< 25 jaar	97%	3%	32	1	33	23
25 tot 35 jaar	91%	9%	162	16	178	179
35 tot 45 jaar	89%	11%	152	18	170	156
45 tot 55 jaar	86%	14%	107	17	124	132
55 jaar en >	70%	30%	94	41	135	135
Totaal in 2017	85%	15%	547	93	640	625

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staal waarop onze verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

10

Op 31 december 2017 ziet de functiemix van de reguliere basisscholen en de scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo) er als volgt uit:

Functiemix basisscholen

Schaal	Dienstverbanden	WTF	%WTF	
			2017	2016
LA	382	291,8	76,8	76,9
LB	107	84,1	22,1	22,1
LC	5	4,1	1,1	1,0
Totaal	494	380,0	100,0	100,0

Functiemix sbo-scholen

Schaal	Dienstverbanden	WTF	%WTF	
			2017	2016
LB	25	19,2	77,6	78,8
LC	7	5,6	22,4	21,2
Totaal	32	24,8	100,0	100,0

Op sbo-scholen zijn de streefcijfers van de functiemix gehaald, op de reguliere basisscholen niet. SALTO is daarmee vergelijkbaar met het algemene landelijke beeld. Via de gesprekkencyclus anticiperen we op de gewenste organisatieontwikkeling en een functie-indeling die daarbij aansluit. Uitgangspunt is dat de functiemix goed past bij het realiseren van de ambities van SALTO.

Arbobeleid en verzuim

In 2017 is het verzuim licht gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. Het 12-maands voortschrijdend ziekteverzuim (de historische trendlijn) tot en met december 2017 bedroeg 5,54% (in 2016 was dat 5,36%). Het voortschrijdend ziekteverzuim in 2017 was daarmee lager dan de eigen signaleringgrens van 6% en het landelijke gemiddelde van 6,2% voor basisscholen en 7% voor sbo en so-scholen.¹

¹ Bron: Rapport verzuimonderzoek PO en VO 2016, DUO informatieproducten, M. Dekkers en J. Schaacke, 19 oktober 2017,

Tabel: ziekteverzuimpercentage en duur in 2017

Jaar maand	Ziektepercentage	Voortschrijdend Ziektepercentage
2017 januari	6,67%	5,18%
2017 februari	7,50%	5,24%
2017 maart	5,64%	5,11%
2017 april	5,73%	5,14%
2017 mei	5,15%	5,17%
2017 juni	5,91%	5,16%
2017 juli	4,42%	5,20%
2017 augustus	3,45%	5,31%
2017 september	4,85%	5,43%
2017 oktober	5,48%	5,49%
2017 november	6,13%	5,52%
2017 december	5,78%	5,54%

Duur in dagen	Kort:	Middel:	Lang:	Lang:
	1 - 7	8 - 42	43 - 730	> 2 jr.
Opbouw voortschrijdend				
ziektepercentage t/m dec. 2017	0,58	0,63	3,51	0,81
ziektepercentage t/m dec. 2016	0,62	0,70	3,24	0,82

De lichte stijging van het ziekteverzuim in 2017 is met name toe te schrijven aan het voortschrijdende verzuim m.b.t. de periode 43 tot 730 dagen (lang). Het verzuim tussen 8 en 42 dagen en het korte verzuim korter dan 8 dagen is daarentegen afgenomen.

In 2016 zijn verschillende acties op het gebied van verzuimpreventie verder uitgerold. Bij het voorkomen van verzuim wil SALTO niet zozeer strenger opereren maar wel adequater en vanuit een SALTO-brede solidariteitsgedachte. De schooldirecteur en de personeelsadviseur zijn hierin de spil. Bij de complexere dossiers is ook de bedrijfsarts nauw betrokken. In 2017 is het Sociaal Medisch Overleg (SMO) ingevoerd. Het SMO is een overlegstructuur waarin verschillende disciplines gezamenlijk het management adviseren en ondersteunen bij de uitvoering van het verzuimbeleid. Het doel is in gezamenlijk overleg de taken en activiteiten van de ondersteunende disciplines op elkaar af te stemmen. De volgende onderwerpen zijn in het SMO in 2017 aan bod gekomen: curatief en preventief verzuim op individueel gebied. In 2018 komt preventief verzuim aan bod, gedifferentieerd naar functiegroepen.

Gesprekkencyclus

De gesprekkencyclus is een belangrijk instrument voor goed personeelsbeleid en daarmee voor goed onderwijs. In 2016 is er veel aandacht geweest voor het voeren van personeelsgesprekken. Om deze aandacht vast te houden monitoren we stichtingsbreed het aantal gevoerde gesprekken in relatie tot de doelstelling. De doelstelling is dat directeuren jaarlijks minimaal één gesprek voeren per medewerker, zodat de cyclus van plannings-, functionerings- en beoordelingsgesprek binnen 3 jaren is doorlopen. De fase in de gesprekkencyclus varieert per school afhankelijk van de start van de gesprekkencyclus. De gesprekkencyclus wordt zowel kwantitatief als kwalitatief gemonitord.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarderingsdossieindien:

12

Percentage gesprekkencyclus	Percentage gevoerde gesprekken	Plannings-gesprek	Functionerings-gesprek	Beoordelings-gesprek
2017	88%	51%	22%	15%

Op het moment van schrijven zijn nog niet alle verslagen bekend, waardoor het percentage gevoerde gesprekken nog geen 100 % is. De gesprekkencyclus is een continue proces.

Flynth Audit B.V.
 Gewaarmerkt als slaat waarop onze
 verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

13


Hoofdstuk 3 Jaarverslagen interne partners

3.1 Jaarverslag klachten en externe vertrouwenspersonen SALTO

Waar mensen samenkomen, kan verschil ontstaan van visie, inzicht en aanpak. In sommige gevallen zijn de verschillen tussen personen zo groot, dat het niet meer lukt om er samen uit te komen en er een conflict ontstaat. Voor deze situaties hanteert SALTO de klachtenregeling. SALTO behandelt klachten zoveel mogelijk intern. Dat houdt in dat wanneer personen er op school niet meer uitkomen, het schoolbestuur door de klager ingeschakeld kan worden om tot een oplossing te komen. Door deze werkwijze worden minder klachten door externen behandeld en heeft het bestuur meer zicht op hetgeen op scholen speelt.

Klachten bestuursniveau

In 2017 behandelde SALTO zeven klachten op bestuursniveau. Dit aantal is minder dan in 2016 (13 in 2016, 7 in 2015 en 16 in 2014). Vijf van de zeven klachten zijn ongegrond verklaard en twee klachten deels gegrond. De klachten die deels gegrond zijn verklaard gingen over het sociaal emotioneel klimaat in de klas of op school. Eén van de klachten is na behandeling op het bestuursniveau door de klager ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie. Ook zij hebben de klacht ongegrond verklaard.

In alle gevallen heeft het bestuur tips en adviezen gegeven aan de klager en verweerder, waarmee enerzijds het conflict is opgelost en anderzijds is getracht het in de toekomst ontstaan van een nieuw verschil van mening te voorkomen. Daarnaast steken het bestuur en de scholen sterk in op de sociale veiligheid. Dit doen we door trainingen in de SALTO-academie, een goede incidentenregistratie en indien nodig een gerichte opdracht aan de school om op methodische wijze de sociale veiligheid vorm te geven.

Klachten bestuursniveau

Bij ernstig ongewenst gedrag of het vermoeden van een misstand kan gebruik gemaakt worden van de expertise van de externe vertrouwenspersoon. In 2017 heeft zij drie casussen behandeld. Tweemaal voor mediation en eenmaal naar aanleiding van een incident. In alle gevallen heeft de externe hulp een volgende stap in het proces mogelijk gemaakt.

Bijeenkomst schoolcontactpersonen

De schoolcontactpersonen, extern vertrouwenspersoon en ambtelijk secretaris hebben tweemaal per jaar een netwerkbijeenkomst. Hierbij worden expertise en ervaringen met elkaar uitgewisseld, met het doel van en met elkaar te leren hoe te reageren op verschillende situaties. Daarnaast zijn twee onderwerpen centraal aan bod gekomen, namelijk: de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag van ouders en kinderen.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

14



3.2 Jaarverslag gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR bestaat uit 12 leden (6 leden uit de personeelsgeleding, 6 leden uit de oudergeleding). Op 31 december 2017 bestond de personeelsgeleding uit 6 leden en de oudergeleding uit 4 leden. Beide geledingen vertegenwoordigen alle SALTO-scholen. De voorzitter en de vicevoorzitter vormen het dagelijks bestuur van de GMR.

Vergaderingen

In 2017 vergaderde de GMR 10 keer en werd een (G)MR thema-avond georganiseerd. De diverse commissies (personeel, financiën, onderwijs en organisatie) hebben de voorgelegde beleidsnotities besproken voordat de GMR advies gaf of instemming verleende.

De volgende beleidsnotities werden ter instemming, advies of ter informatie voorgelegd aan de GMR:

- het meerjaren financieel beleidsplan
- begroting 2017
- wijzigingen financieel beleidsplan 2017-2018
- het bestuursformatieplan 2017-2020
- de meerjaren begroting 2018-2021
- toelichting op het klachtenoverzicht 2017
- protocol verwijdering en schorsing
- beloningsbeleid
- kader GMR reglement
- innovatieve projecten SALTO
- iCoaches

De beleidsnotities zijn voorzien van een positief advies c.q. instemming. Dat komt vooral door de goede voorbereiding en samenwerking tussen GMR en bestuursbureau.

Professionalisering en communicatie

In 2017 was er bij MR-leden veel belangstelling voor de basis- en verdiepingscursus MR. Er vond extra scholing voor GMR-leden plaats en we hebben het WMS congres in Ede bezocht. Om de achterban goed te informeren, verscheen de GMR-nieuwsbrief in 2017 zes keer.

Tot slot

De vergaderingen krijgen een meer interactieve benadering waarbij de GMR leden nóg actiever betrokken zijn bij de onderwerpen. Dit in een samenspel met de leden van het bestuursbureau, de directeuren en de MR'en van SALTO.

Ouderparticipatie 3.0, de Expertisedienst, Passend onderwijs, ontwikkeling communicatieplan GMR, werkdrukverlaging en de vaardigheden van de 21ste eeuw zijn de speerpunten voor 2018.

Namens de GMR,
Ritsjert Cornelissen (voorzitter)
Fons Kremers (vicevoorzitter)

Flynth Audit B.V.
Gewaamerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

151



3.3 Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht van SALTO hecht veel belang aan goede informatievoorziening om zijn functie op een adequate manier uit te voeren. Allereerst komt de raad minstens vier keer per jaar bijeen voor overleg met het college van bestuur. Daarbij is de raad van toezicht periodiek van informatie voorzien o.a. in de vorm van management rapportages. Verder voert de raad jaarlijks overleg met de accountant naar aanleiding van het jaardocument. Minstens één keer per jaar voerde de raad van toezicht overleg met de GMR (vanaf 1-1-2018 tweemaal per jaar). Via de commissie kwaliteit is jaarlijks overleg met een significante delegatie van directeuren en via een themabezoek vergadert de raad jaarlijks op locatie en wordt door directeuren bijgepraat op een actueel thema. In 2017 was dat ICT binnen SALTO voor kinderen; een actueel thema dat voortvloeit uit het strategisch meerjarenbeleid.

In de raad van toezicht zijn in 2017 een aantal mutaties geweest. Conform het rooster van aftreden is Paul Hulshof per 31 december 2016 gestopt als voorzitter. Hij is per 1 januari opgevolgd door Monique van Roosmalen die al lid van de raad van toezicht was. De raad van toezicht heeft Paul Hulshof bedankt voor zijn jarenlange waardevolle inzet voor SALTO. Per 1 januari is er een nieuw lid van de raad van toezicht benoemd. De raad heeft echter in de eerste maand onvolkomenheden geconstateerd tijdens het doorlopen werving & selectieproces op basis waarvan besloten is de aanstelling ongedaan te maken en een nieuwe procedure op te starten. Per 7 april is vervolgens Edwin Leenes gestart als lid van de raad van toezicht.

De raad van toezicht heeft in 2017 onder externe begeleiding een zelfevaluatie uitgevoerd aan de hand van het toezichtskader dat vijf jaar geleden is opgesteld. Aan de hand daarvan zijn een aantal professionaliseringsafspraken gemaakt, en is het toezichtskader op een aantal punten geactualiseerd.

Vanuit de financiële commissie heeft de raad van toezicht toegezien op de vertaling van het strategisch meerjarenbeleid naar een meerjaren begroting evenals de actualisatie van het treasurybeleid.

De remuneratie commissie van de raad van toezicht heeft in 2017 de eerste gesprekken met het college van bestuur afgerond.

Vanuit kwaliteit van onderwijs is er in 2017 een onderzoek van de inspectie uitgevoerd op basis van de nieuwe inspectiekaders. De raad van toezicht heeft in een afvaardiging met de inspecteur gesproken. Inmiddels is het rapport van de inspectie verschenen waarin ze zich in algemene zin met veel waardering uitsprekt over het kwaliteitsbeleid van SALTO.

De raad van toezicht heeft een eigen commissie kwaliteit. Deze heeft vastgesteld dat er een duidelijk stijgende lijn te zien is, zowel inhoudelijk, in de samenwerking tussen de directeuren, en daarmee ook tussen de SALTO-scholen onderling.

De algemene indruk is dan ook positief. De randvoorwaarden voor kwaliteit staan inmiddels SALTO-breed: het WMK systeem wordt door iedere school gebruikt waardoor werken conform een planmatige PDCA cyclus een vaste systematiek is. Er is een aantal SALTO-brede indicatoren vastgesteld waarop bovenschools wordt gestuurd. Het opleidingstraject dat de SALTO-directeuren doorlopen geeft een mooie impuls aan de teamvorming. Het kwaliteitsbeleid is goed aangesloten op het strategisch beleidskader.

De raad van toezicht kijkt terug op een goed 2017 waarin veel binnen SALTO is bereikt. Daarvoor wil de raad het college van bestuur, de directeuren en alle medewerkers van SALTO hartelijk bedanken.

Monique van Roosmalen, voorzitter raad van toezicht

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staal waarop onze
verklaring d.i.d

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoelstellingen:

16



Hoofdstuk 4 Financieel jaarverslag

4.1 Financiële positie SALTO

De balans op 31 december 2017 en de staat van baten en lasten van 2017 zien er als volgt uit:

Balans SALTO 31-12-2017

Activa	31-12-2017	31-12-2016	Passiva	31-12-2017	31-12-2016
Immateriële vaste activa	-	-	Eigen vermogen	12.758.769	13.366.798
Materiële vaste activa	5.075.494	4.913.233	Voorzieningen	3.709.970	3.297.998
Financiële vaste activa	68.455	42.065	Langlopende schulden	96.521	123.683
Voorraden	-	-	Kortlopende schulden	4.659.777	5.811.812
Vorderingen	1.709.967	1.679.178			
Effecten	-	-			
Liquide middelen	14.371.121	15.965.815			
Totaal activa	21.225.037	22.600.291	Totaal passiva	21.225.037	22.600.291

Exploitatierkening SALTO 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil	Realisatie 2016	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	36.437.892	35.246.548	1.191.344	35.831.287	606.605
Overige overheidsbijdragen	892.374	801.714	90.660	964.148	-71.774
College-, cursus- en/of examengelden	-	-	-	-	-
Baten werk in opdracht van derden	-	-	-	-	-
Overige baten	916.708	622.228	294.480	841.930	74.778
Totaal baten	38.246.974	36.670.490	1.576.484	37.637.365	609.609
Lasten					
Personele lasten	32.384.156	30.996.399	1.387.757	30.758.114	1.626.042
Afschrijvingen	915.261	952.481	-37.220	915.203	58
Huisvestingslasten	2.970.140	2.725.725	244.415	2.756.299	213.841
Overige instellingslasten	2.588.025	3.030.385	-442.360	2.473.486	114.539
Totaal lasten	38.857.582	37.704.990	1.152.592	36.903.102	1.954.480
Saldo baten en lasten	-610.608	-1.034.500	423.892	734.263	-1.344.871
Gerealiseerde herwaarderding	-	-	-	-	-
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	7.724	35.000	-27.276	40.852	-33.128
Financiële lasten	5.145	500	4.645	5.634	-489
Totaal financiële baten en lasten	2.579	34.500	-31.921	35.218	-32.639
Resultaat	-608.029	-1.000.000	391.971	769.481	-1.377.510
Belastingen	-	-	-	-	-
Resultaat deelnemingen	-	-	-	-	-
Resultaat na belastingen	-608.029	-1.000.000	391.971	769.481	-1.377.510
Aandeel derden in resultaat	-	-	-	-	-
Nettoresultaat	-608.029	-1.000.000	391.971	769.481	-1.377.510

20 JUN 2018

betrakking heeft

Paraf voor waarmerkingsdoeleinden

Bestemming van het resultaat

Het negatieve resultaat wordt grotendeels bestemd naar de algemene reserve. De algemene reserve daalt hierdoor en in relatie met de bestemmingsreserve met € 776.395.

De lasten passend onderwijs in 2017 waren lager dan de baten. Het overschot op de exploitatie passend onderwijs wordt verrekend met de bestemmingsreserve passend onderwijs, waardoor deze omhoog gaat met € 60.431.

Het opleidingsbudget van 500 per fte leerkracht is niet geheel besteed in 2017. Het niet bestede bedrag van € 107.935 blijft via de bestemmingsreserve kwaliteit in de toekomst beschikbaar voor professionalisering.

Tabel: resultaatbestemming

	Stand 31-12-2016	Mutatie in 2017	Resultaat 2017	Stand 31-12-2017
Algemene reserve	10.007.726		-776.395	9.231.332
Bestemmingsreserve kwaliteit	2.345.763		107.935	2.453.699
Bestemmingsreserve passend onderwijs	1.013.308		60.431	1.073.739
Totaal	13.366.797		-608.029	12.758.770

Kasstroomoverzicht

Tabel: kasstroom uit operationele activiteiten

	2017	2016
Saldo baten en lasten	-610.608	734.263
Afschrijvingen	915.261	902.162
Mutaties voorzieningen	411.972	5.163
Vorderingen	-30.789	33.597
Kortlopende schulden	-1.152.035	561.644
Ontvangen interest	2.579	35.218
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-463.620	2.272.047
Investerings in materiële vaste activa	-1.077.522	-1.060.997
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-26.390	465
Desinvesteringen in financiële vaste activa	-	-
Overige investeringen in financiële vaste activa	0	0
Nieuw opgenomen leningen	0	207.893
Aflossing langlopende schulden	-27.162	-105.749
Mutatie liquide middelen	-1.594.694	1.313.658

De liquide middelen zijn in 2017 met € 1.600k afgenomen. Belangrijkste oorzaak is het negatieve resultaat van - € 611k (exclusief rente). Verder zijn de liquide middelen gedaald door een afname van de kortlopende schulden (- € 1.152k) en door hogere investeringen dan afschrijvingen (- € 182k). De kasstroom wordt positief beïnvloed door de toename van de voorzieningen (€ 412k).

Flynth Audit B.V.
Gewaamerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft.

Paraaf voor waarnemingsdocenten:

18



Financiële kengetallen

De waarden van de financiële kengetallen zien er eind 2017 als volgt uit:

Tabel: waarden financiële kengetallen

Kengetal	2017	2016	Signaleringsgrens CvB en RvT	
			ondergrens	bovengrens
Solvabiliteit 1)	60,1%	59,1%	30%	n.v.t.
2)	77,6%	73,7%	30%	
Liquiditeit	3,45	3,0	0,5	2
Rentabiliteit	-1,6%	2,0%	-1%	1,50%
Kapitalisatiefactor	55,6%	60,0%	42%	42%
Weerstandvermogen	33%	35%	10%	n.v.t.
Huisvestingsratio	8,0%	7,5%	n.v.t.	10%

Solvabiliteit

1) *Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.*

2) *Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.*

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en geeft daarmee inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de instelling op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

De solvabiliteit van SALTO van 60% en 78% wil zeggen dat het vermogen grotendeels uit eigen vermogen bestaat. De solvabiliteit ligt ruim boven de signaleringsgrens. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van SALTO goed is en dat SALTO in staat is aan haar verplichtingen op langere termijn te voldoen.

Liquiditeit

De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de instelling op korte termijn (korter dan een jaar) aan haar verplichtingen kan voldoen.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 3,45 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit kortlopende verplichtingen aan o.a. gemeente, crediteuren, nog te betalen posten en de overlopende passiva. De liquiditeit is toegenomen door de afname van de kortlopende schulden in 2017.

SALTO heeft op 31 december 2017 de beschikking over € 14.371k aan liquide middelen en heeft daarnaast € 1.710k openstaan aan nog te ontvangen bedragen. Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar betaald moeten worden, te weten € 4.660k. De liquiditeitspositie van SALTO is goed.

Rentabiliteit

Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief rentebaten).

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

SALTO heeft op de totale opbrengsten (inclusief rentebaten), te weten € 38.200k, een negatief resultaat behaald van - € 608k. Dit is -1,6% van de baten.

Kapitalisatiefactor

Het balanstotaal minus de materiële vaste activa betreffende onroerende goederen gedeeld door de totale baten.

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe efficiënt een schoolbestuur omgaat met het kapitaal. De kapitalisatiefactor zit eind 2017 met 56% boven de signaleringsgrens van 43%.

Het negatieve resultaat veroorzaakt een lager balanstotaal met lagere kapitalisatiefactor, waardoor de financiële ruimte is afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit is overeenstemming met de plannen om de financiële ruimte in te zetten. Dat geldt ook voor de volgende jaren, om de financiële ruimte in

20 JUN 2018

19

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden;

te zetten overeenkomstig de jaarlijks begrote tekorten van € 1 miljoen. Hierdoor zal de kapitalisatiefactor de komende jaren verder dalen richting de signaleringsgrens.

Weerstandsvermogen

Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa, uitgedrukt in een percentage van de totale baten (inclusief financiële baten).

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de organisatie erin slaagt om niet voorziene en tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's te financieren.

Het weerstandsvermogen bij SALTO is ten opzichte van 2016 afgenomen van 35% naar 33%. Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning- en controlcyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten hiervan heeft SALTO ruim voldoende weerstandsvermogen.

Huisvestingsratio

De lasten van huisvesting gedeeld door de totale lasten (inclusief financiële lasten).

De huisvestingsratio geeft aan hoeveel van de totale lasten besteed is aan huisvestingslasten. De huisvestingsratio is in 2017 toegenomen van 7,0% naar 8,0%. De huisvestingsratio ligt daarmee onder de signaleringswaarde van de Inspectie van maximaal 10%.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staaf waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

20



Toelichting op de financiële positie en gang van zaken verslagjaar

Grondslagen

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar met uitzondering van de afschrijvingsduur van een deel van de ICT. In 2017 is de afschrijvingsduur voor l-pads, laptops en tablets verlaagd van 5 jaar naar 3 jaar. Hierdoor kan beter ingespeeld worden op nieuwe ICT-ontwikkelingen.

Toelichting op de balans

Het balanstotaal is in vergelijking met eind 2016 afgenomen met € 1.375k. Het balanstotaal bedraagt eind 2017 € 21.225k. De afname van het balanstotaal is veroorzaakt door het negatieve resultaat en de afname van de kortlopende schulden. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen in de balans t.o.v. de eindbalans van 2016 weergegeven.

Tabel: balansverschillen t.o.v. vorig jaar

Belangrijkste verschillen balans t.o.v. vorig jaar x 1.000 euro	Activa	Passiva
Hogere investeringen in inventaris, apparatuur en leermiddelen dan afschrijvingen en desinvesteringen en verlaging afschrijvingstermijn ICT laptops, tablets en l-pads	162	
Hogere investeringen in waarborgsommen Snappet dan afschrijvingen daarop	26	
Toename vorderingen	31	
Afname liquide middelen door resultaat en afname kortlopende schulden	-1.595	
Afname eigen vermogen met negatieve resultaat over 2017		-608
Per saldo toename personele voorziening (jubileum en uitkeringskosten, die niet door het Participatiefonds worden vergoed)		95
Toename voorziening onderhoud, gebaseerd op MOP en uitgesteld onderhoud van 2017 naar 2018		317
Afname langlopende schulden door vrijval in 2016 ontvangen 1e inrichting van de gemeente		-27
Afname kortlopende schulden m.n. door lagere crediteurenpositie en huisvestingskredieten gemeente		-1.152
	-1.375	-1.375

De financiële positie op balansdatum is prima. Alle financiële kengetallen liggen ruim boven de onderste signaleringsgrenzen van het college van bestuur en de raad van toezicht. De hoge kapitalisatiefactor geeft aan dat SALTO de komende jaren extra kan investeren in onderwijs. In de meerjarenbegroting in de continuïteitsparagraaf geven we aan hoe deze extra investering er de komende jaren uit ziet.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Het resultaat voor 2017 komt uit op - € 608k bij een begroot resultaat van - € 1.000k. Het verschil wordt veroorzaakt door hogere baten (€ 1.503k) en hogere lasten (€ 1.080K) dan begroot. In de volgende tabel zijn de belangrijkste verschillen tussen realisatie en begroting 2017 weergegeven.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring is gebaseerd

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

21

Tabel: verschillen realisatie t.o.v. begroting

Belangrijkste verschillen realisatie t.o.v. de begroting x 1.000 euro	Baten	Lasten
Hogere personele rijksbekostiging door pensioenvergoeding, compensatie uitkering € 500 per fte in de rijksbekostiging, groeiregeling en hogere tarieven in de bekostiging 2016-2017 en 2017-2018	1.225	
Hogere inkomsten van het SWV PO Eindhoven o.a. uitkering van reserves SWV PO	86	
Terugbetaalde lerarenbeurs directeuren (verantwoord onder rijksbekostiging)	-87	
Hogere subsidies gemeente	90	
Hogere personeelsvergoedingen o.a. UWV en Goudse	169	
Hogere inkomsten ouderbijdragen en overblijven	86	
Hogere inkomsten medegebruikers op de scholen	26	
Hogere loonkosten door hogere salarissen en pensioenpremie (incl. ziektevervangings)		487
Hogere loonkosten door pool 2		429
Hogere inhuur Driessen scholen		45
Lagere kosten duurzame inzetbaarheid		-77
Hogere kosten scholing op de scholen		83
Hogere uitkeringskosten		135
Lagere overige personeelskosten		-77
Lagere afschrijvingen door uitgestelde investeringen		-57
Hogere onderhoudskosten		122
Inschatting onderhoudskosten gemeente inzake bruikleenscholen		151
Hogere schoonmaakkosten		51
Lagere energiekosten		-76
Hogere onderwijskosten (materialen, ICT)		60
Hogere kosten i.v.m. overblijven		45
Lagere overige kosten (o.a. innovatiebudget, wervingskosten, GMR)		-179
Subtotaal verklaard	1.595	1.142
Hierboven niet verklaard (optelsom kleine verschillen)	-19	10
Totaal	1.576	1.152
Lagere financiële baten en lasten	-34	

GPL in 2017

De hoogte van de lumpsumbekostiging personeel wordt bepaald door leerlingenaantallen en de hoogte van de gemiddelde personele last (bekostigings GPL). De gewogen gemiddelde leeftijd van het onderwijzend personeel op 1 oktober t-1 bepaalt de hoogte van de bekostigings GPL. De feitelijke GPL in deze periode voor SALTO lag iets hoger bij de basisscholen en de sbo's, waardoor SALTO tekort komt op de lumpsumbekostiging personeel. Dit tekort moet gecompenseerd worden met bijvoorbeeld het budget personeels- en arbeidsmarktbeleid of de prestatiebox. De bekostigings GPL en de feitelijke GPL voor SALTO bedroegen in 2017:

Tabel: gemiddelde personele last (GPL) in 2017

	Bekostigings GPL	Feitelijke GPL	Vershil
Sbo in 2017	68.221	66.652	1.570
Bao in 2017	62.749	63.578	-829

Een aantal scholen heeft onevenredig nadeel van een lage bekostigings GPL ten opzichte van de feitelijke GPL. In het kader van solidariteit ontvangen SALTO-scholen die een groter nadelig GPL-verskil hebben dan het SALTO-gemiddelde een bovenschoolse bijdrage

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

22



4.2 Treasuryparagraaf

SALTO heeft sinds 2015 geen beleggingen meer. Het saldo op de spaarrekeningen bedroeg eind december 2017 € 12,4 miljoen en op de lopende rekening € 1,8 miljoen. De rente op de spaarrekeningen is in 2017 verder gedaald en varieert van 0% tot 0,05% eind 2017.

Het treasurybeleid in 2017 is onveranderd en is in overeenstemming met het treasurystatuut. Het treasurystatuut is in overeenstemming met de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2017 van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2017 met kenmerk WJZ/800938.

Op basis van de liquiditeitenplanning gebaseerd op de meerjarenbegroting 2018-2021 en de rentevisie van verschillende banken wordt het treasurybeleid van 2017 gecontinueerd in 2018. Het treasuryplan 2018-2021 is besproken in de treasurycommissie en is onderdeel van de vastgestelde meerjarenbegroting 2018-2021.

4.3 Continuïteitsparagraaf

In deze continuïteitsparagraaf geven we aan hoe omgegaan wordt met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid. Onderstaand worden de verwachte exploitatieresultaten en de ontwikkeling van de vermogenspositie van SALTO weergegeven. Deze zijn onderdeel van de vastgestelde meerjarenbegroting 2018 t/m 2021.

De rijksbaten in de meerjarenbegroting zijn gebaseerd op de huidige leerlingenaantallen en de leerlingenprognose. De loonkosten zijn gebaseerd op de huidige en toekomstige begrote formatie.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarom onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

Betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoelenden:

23



Gegevensset

Tabel: leerlingenprognose en begrote formatie

	Verslagjaar 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Leerlingenaantallen 1 okt t				
- Leerlingen basisscholen	6.245	6.251	6.276	6.301
- Leerlingen sbo's	219	219	219	219
Totaal leerlingenaantallen 1 okt t	6.464	6.470	6.495	6.520
Personele bezetting in fte				
- Management/directie	20	20	20	20
- Onderwijzend personeel	358	346	342	342
- Overige medewerkers OOP	40	40	40	40
- Vaste flexpool	31	30	30	30
- Fte Vervangingspool 2	8	20	12	0
- Fte vast personeel ingezet voor vervanging EM	3	0	0	0
- FTE I coaches		4	4	4
- FTE kweekvijver, bouwleider, IB bovenchools en pilot zij instroom		6	6	6
- Expertisedienst	7	7	7	7
- Overige medewerkers bestuursbureau (incl CvB)	15	18	18	18
Totale bezetting in fte	483	490	478	466

Toelichting gegevensset met verwachte ontwikkelingen

De leerlingenaantallen op de basisscholen zullen naar verwachting licht stijgen. Het aantal sbo-leerlingen zal gelijk blijven. De leerlingenprognose van de basisscholen is net iets behoudender dan de verwachte leerlingstijging binnen de gemeente Eindhoven. Dit in tegenstelling tot de landelijke daling van het aantal leerlingen.

De personele bezetting is gebaseerd op de inkomsten die worden verkregen op basis van de verwachte leerlingenaantallen t-1. De rijksbekostiging daalt in schooljaar 2017/2018 door de lagere leerlingenaantallen van 1 oktober 2016. Ook voor schooljaar 2018/2019 zal de rijksbekostiging dalen door de lagere leerlingenaantallen van 1 oktober 2017.

De baten zware ondersteuning dalen in de toekomst vanwege de negatieve verevening van het samenwerkingsverband. Vanwege de financiële ruimte stijgt de personele bezetting in 2018. De financiële ruimte wordt tot augustus 2019 gebruikt voor extra fte's in pool 2 voor extra handen in de klas. We gaan er op dit moment van uit dat de 20 fte van pool 2 vanaf schooljaar 2019/2020 is ingestroomd in de reguliere formatie op de scholen en dat pool 2 mogelijk stopt. Dit zal worden gezien in relatie tot de in 2018 beschikbaar komende werkdrukkiddelen. Het aantal fte ligt in 2020 weer in lijn met de personele bekostiging.

Meerjarenbegroting

De toekomstige resultaten zijn naar verwachting negatief. Anders gezegd: we investeren de komende jaren meer in het onderwijs dan we van het rijk ontvangen. Daarmee teren we in op onze reserve en daalt de kapitalisatiefactor richting de vastgestelde norm. De komende jaren worden de tekorten gefinancierd met de bestemmingsreserve kwaliteitsimpuls en de algemene reserve. Met deze extra investeringen zorgen we er wel voor dat we binnen het afgesproken financiële kader blijven.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring is gebaseerd

20 JUN 2018

betrokking heeft

Paraaf voor waarderingscommissarissen:

24

Tabel: meerjarenbegroting

	Realisatie verslagjaar 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten				
Rijksbijdragen OCW	36.437.892	35.462.791	34.545.533	34.484.249
Overige overheidsbijdragen	892.374	869.634	655.821	595.821
Overige baten	916.708	671.931	657.431	657.431
Totaal baten	38.246.974	37.004.356	35.858.785	35.737.502
Lasten				
Personele lasten	32.384.156	33.021.718	31.815.379	31.034.279
Afschrijvingen	915.261	1.003.892	1.120.531	1.082.430
Huisvestingslasten	2.970.140	2.560.856	2.521.455	2.524.804
Overige instellingslasten	2.588.025	2.639.507	2.369.557	2.354.007
Totaal lasten	38.857.582	39.225.973	37.826.922	36.995.520
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	-610.608	-2.221.617	-1.968.137	-1.258.019
Saldo financiële bedrijfsvoering	2.579	35.000	35.000	35.000
Totaal resultaat	-608.029	-2.186.617	-1.933.137	-1.223.019

Belangrijke ontwikkelingen mede op basis van gegevensset en bekostigingsvariabelen

De negatieve resultaten in de begroting worden veroorzaakt door het lagere leerlingenaantal van 1 oktober 2016 en 2017 en een daling van het aantal gewichtenleerlingen, wat resulteert in lagere rijksbaten. Ook de verwachte daling van de baten van het samenwerkingsverband voor zware ondersteuning zorgt voor een negatief resultaat. In de meerjarenbegroting is te zien dat de baten dalen. De lasten dalen bewust niet genoeg mee, omdat we tot augustus 2019 investeren in 20 fte in pool 2 en we extra kosten maken in het kader van het strategisch beleidskader (vakleerkrachten gym, I-coaches, kweekvijver) en schoolplannen.

In de vastgestelde begroting is geen rekening gehouden met de de baten en lasten van de werddrukmiddelen.

Meerjarenbalans

In de meerjarenbalans wordt ervan uitgegaan dat het resultaat het effect in de vlottende activa (kasstroommutatie) bepaalt. Voor de overige activa worden geen veranderingen begroot. De investeringen in materiële vaste activa stellen we gelijk aan de afschrijvingen.

Het eigen vermogen neemt in de komende jaren af als gevolg van de verwachte negatieve resultaten in de jaren 2018 t/m 2020. Daarbij zal de bestemmingsreserve kwaliteit ingezet worden en een deel van de algemene reserve en de reserve passend onderwijs. In de meerjarenbalans gaan we ervan uit dat de voorzieningen en de overige schulden niet veranderen.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarbij onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrakking heeft

Paraaf voor waarderingscoalitieleden:

25

Tabel: meerjarenbalans

	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Activa				
Materiële vaste activa	5.075.494	5.037.464	4.911.306	4.823.250
Financiële vaste activa	<u>68.455</u>	<u>42.065</u>	<u>42.065</u>	<u>42.065</u>
Vaste activa	5.143.949	5.079.529	4.953.371	4.865.315
Vorraden	-	-	-	-
Vorderingen	1.709.967	1.679.178	1.679.178	1.679.178
Effecten	-	-	-	-
Liquide middelen	<u>14.371.121</u>	<u>13.478.484</u>	<u>11.671.505</u>	<u>10.536.542</u>
Vlottende activa	16.081.088	15.157.662	13.350.683	12.215.720
Totale Activa	21.225.037	20.237.191	18.304.054	17.081.035
Passiva				
Eigen vermogen	12.758.769	11.003.698	9.070.561	7.847.542
Voorzieningen	3.709.970	3.297.998	3.297.998	3.297.998
Langlopende schulden	96.521	123.683	123.683	123.683
Kortlopende schulden	4.659.777	5.811.812	5.811.812	5.811.812
Totale Passiva	21.225.037	20.237.191	18.304.054	17.081.035

De begroting en de meerjaren balans leiden tot de volgende waarden van de financiële kengetallen²:

Tabel: financiële kengetallen meerjarenbegroting

Financiële kengetallen	Signalering	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Solvabiliteit 2	>30%	78%	71%	68%	65%
Liquiditeit (current ratio)	0,5-2	3,5	2,6	2,3	2,1
Rentabiliteit	-1%- 1,5%	-1,6%	-5,9%	-5,4%	-3,4%
Kapitalisatiefactor	42%	55%	55%	51%	48%
Weerstandsvermogen PO	10%	21%	17%	12%	9%
Huisvestingsratio	<10%	8%	7%	7%	7%

De financiële situatie blijft de komende jaren ook met de extra investeringen in het onderwijs zeer goed. Doordat de baten dalen heeft het negatieve resultaat bijna geen invloed op de kapitalisatiefactor. De rentabiliteit overschrijdt de signaleringsgrens, maar dit is een bewuste keuze. De goede financiële uitgangssituatie stelt ons in staat om de komende jaren extra te blijven investeren in het onderwijs.

² De toekomstige financiële kengetallen wijken af van de gepresenteerde kengetallen in de vastgestelde meerjarenbegroting omdat de cijfers van 2017 gewijzigd zijn ten opzichte van de geprognosticeerde cijfers 2017 in de vastgestelde meerjarenbegroting.

20 JUN 2016

betrekking heeft

Paraf voor waarmede de docent

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Veel risico's hebben te maken met onzekerheden over de financiële gevolgen tijdens het opstellen van de begroting. De begroting als sturingsinstrument verliest daardoor helaas aan waarde. In de managementrapportage verrekenen we de financiële risico's als ze zich voordoen door deze te verdisconteren in de prognose van de eindcijfers. Hieronder verwoorden we enkele financiële risico's die kunnen leiden tot afwijkingen met de begroting.

Hogere salarissen, premiestijging Participatiefonds en Personele bekostiging van het rijk

De definitieve vaststelling van de rijksbekostiging vindt, zoals elk jaar, pas na afloop van de periode plaats. Vooraf is niet duidelijk in hoeverre de stijgende salariskosten worden gecompenseerd door de personele bekostiging van het rijk (lumpsumbekostiging). Voor 2017 lijkt het erop dat de loonstijging, zoals is afgesproken in de cao, en de premiestijging van het pensioenfonds, volledig worden gecompenseerd door de rijksbekostiging. Voor 2018 speelt de onzekerheid over de toegezegde loonsverhoging, de premiestijging van het Participatiefonds (Pf) en de compensatie in de personele bekostiging opnieuw een rol. De premiestijging van het Pf is geen onderdeel van het referentiemodel waarmee de stijging van de rijksbekostiging wordt berekend. Toch kiezen we ervoor om de nu bekende premiestijging van het Pf niet mee te nemen in de begroting van de loonkosten. Daarmee lopen we bewust het risico dat de stijging van de loonkosten niet geheel wordt gecompenseerd door de stijging van de bekostiging.

Daling van het leerlingenaantal

Het leerlingenaantal op teldatum 1 oktober 2017 was 3% lager dan het jaar ervoor. Dit vormt op zich geen risico als de scholen erin slagen om de kosten evenredig naar beneden bij te stellen. Helaas doet de leerlingendaling zich niet verspreid over de scholen voor, maar wordt een aantal scholen geconfronteerd met een daling die dan ook groter is dan 3%. Daar tegenover staan scholen die stijgingen van meer dan 1% leerlingen laten zien, waarvan sommige in aanmerking komen voor groeibekostiging volgens de interne regeling. De begroting houdt bij de scholen rekening met een aanpassing in de bekostiging op basis van de leerlingentelling. Waar mogelijk worden de kosten in lijn gebracht met de bekostiging. Dit wordt in de begrotingsgesprekken met de desbetreffende directeuren besproken.

Ziekteverzuim en Eigen risicodragerschap vervanging

Sinds 1 augustus 2015 is SALTO eigen risicodragers voor ziektevervangings. Dit betekent dat er (bijna) geen premie wordt afgedragen aan het Vervangingsfonds, maar we ook geen kosten voor vervanging kunnen declareren. In 2017 is ook het Risicofonds stopgezet en is SALTO ook eigen risicodragers voor het onderwijs ondersteunend personeel.

Intern wordt gerekend met een fictieve premie op de salarissen om de kosten van ziektevervangings te dekken. Bij een ziekteverzuim van 6 % draait de organisatie quitte. Bij een hoger ziekteverzuim dan 6 % en/of bij een zeer ongelijkmatige spreiding van het ziekteverzuim over het jaar zijn de kosten hoger dan de ingehouden premie. Dit risico ligt bovenschools en is niet begroot.

Vervangingspool met medewerkers met een vast contract

In 2016 is ervoor gekozen om een groot deel van de vervangingsbehoefte in te vullen met vast personeel ter bevordering van de onderwijskwaliteit en vanwege de ketenbepaling in de Wet Werk en Zekerheid. Voor de vervanging van ziekte, zwangerschap en ouderschapsverlof is 33 fte aangenomen en voor 2018 30 fte begroot. Deze 30 fte staat gelijk aan ca 70% procent van de gemiddelde vervangingsbehoefte van de afgelopen jaren. De vraag naar vervanging doet zich helaas niet verspreid over het jaar voor, maar kent pieken en dalen. Bij een piekbehoefte zal alsnog extern personeel ingehuurd moeten worden bij Driessen. Dit leidt tot extra kosten. Bij een lagere behoefte worden niet alle vervangers ingezet voor ziekte-, zwangerschaps- of ouderschapsverlof vervanging. De vervangers werken dan extra op de scholen terwijl de loonkosten doorlopen ten laste van kostenplaats bovenschools. Hoe groter de afwijking van pieken en dalen ten opzichte van de gemiddelde vervangingsbehoefte hoe groter het financiële risico. Dit risico ligt bovenschools, maar is niet begroot.

GGL

Gelijk met het aannemen van vaste medewerkers voor de vervangingspool zijn in september 2017 nog eens 40 nieuwe medewerkers aangesteld voor het invullen van voorziene vacatures en voor

Ernst & Young Audit B.V.

20 JUN 2018

betrekking heeft.

Paraaf voor waarnemingsdoelend:

27

vervangingspool 2. Deze nieuwe leerkrachten zijn over het algemeen jong. Dat is prima voor de dynamiek in een team. Verjonging heeft echter een negatief effect op de bekostiging, omdat de gewogen gemiddelde leeftijd (GGL) omlaag gaat. Dit effect is merkbaar vanaf de bekostiging voor schooljaar 2017/2018 en 2018/2019. In de begroting wordt hiermee rekening gehouden.

WGA premie

Als eigen risicodragers voor de WGA heeft SALTO een verzekering afgesloten bij de Goudse Verzekeringen. De premie wordt achteraf bijgesteld o.b.v. het risicoprofiel en de loonsom van SALTO. De loonkostenbegroting houdt rekening met het meest actuele premiepercentage. Het risico van een premieverhoging is niet begroot.

In de loonkostenbegroting is geen rekening gehouden met een eigen risicodragerschap ten aanzien van de WGA voor flexmedewerkers. Ook hier wordt uitgegaan van de huidige situatie (aansluiting en premie via het UWV).

Financieel risico bij ontslag

Medewerkers die ontslagen zijn bij SALTO en medewerkers waarvan het tijdelijke contract niet wordt verlengd kunnen een werkloosheidsuitkering aanvragen. SALTO loopt het risico dat de kosten van deze uitkeringen verhaald worden op SALTO. Via een voorziening dekken we dit risico af voor zover we een inschatting kunnen maken van de kosten. Ontslagen medewerkers hebben bovendien recht op een transitievergoeding, waardoor de kosten bij ontslag nog hoger worden. In de begroting houden we hier geen rekening mee. Ook houden we nog geen rekening met de aanstaande veranderingen van het Participatiefonds m.b.t. de invoering van een eigen risico.

Arbeidsmarktontwikkeling

Het aanbod van leerkrachten en directeuren op de arbeidsmarkt neemt af. We verwachten dat deze trend zich de komende jaren voortzet. Daarmee wordt het voor SALTO moeilijker om vacatures ingevuld te krijgen. Met pool 2, de kweekvijver voor directeuren, bovenscholse bouwcoördinatoren en IB-ers speelt SALTO in op verwachte personeelstekorten. De bovenformatieve personele kosten zijn begroot.

Zwaardere problematiek leerlingenpopulatie

Niet alleen op de sbo's, maar ook op de basisscholen neemt de zwaarte van de problematiek van leerlingen toe. Om leerkrachten te faciliteren zal er extra geïnvesteerd worden in personele ontwikkeling en medewerkers uit pool 2 kunnen ingezet worden voor tijdelijk extra handen in de groep.

Groeibaten

Door de wijziging van de groeiregeling kent OCW pas groeibaten toe als de stichting de minimaal gestelde groei realiseert. Hierdoor kan het voorkomen dat groei op de ene school op stichtingsniveau teniet wordt gedaan door krimp op een andere school. Scholen die te maken hebben met tussentijdse groei lopen het risico geen groeibekostiging te ontvangen.

In de begroting nemen we een groei van leerlingen op een school mee in de schoolbaten als redelijk zeker is dat de groei zich voordoet. Dat is het geval als de leerlingen als zijn ingeschreven. Achteraf weten we pas of de groei zich SALTO breed voor alle basisscholen heeft voorgedaan en we daadwerkelijk groeibaten van het rijk ontvangen. Het vooraf meenemen van de groeibaten in de begroting vormt een risico.

Ondersteuningsbaten i.v.m. Passend Onderwijs

Via het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs (SWV) ontvangt SALTO baten voor lichte en zware ondersteuning. Het SWV heeft de baten lichte en zware ondersteuning voor SALTO voor de komende jaren bekend gemaakt. Uit de begroting van het SWV blijkt dat de baten zware ondersteuning de komende jaren licht dalen door de negatieve verevening die van toepassing is op het SWV. Deze baten zijn overgenomen in de SALTO begroting. Mocht de begroting van het SWV niet gehaald worden door bijvoorbeeld een hogere doorverwijzing naar het speciaal onderwijs, dan heeft dat invloed op de resultaten van SALTO. Ook moet SALTO op termijn rekening houden met de lagere baten voor zware ondersteuning in de toekomst. Vanaf 2018 wordt de bestemmingsreserve passend onderwijs ingezet om de daling van de baten van het SWV te compenseren.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmaakt als staat waarop onze
verklaring is gebaseerd

20 JUN 2018

betrkking heeft.

Paraaf voor waarmakingsdoelinden:

28



Materiele instandhouding van het rijk

De materiële bekostiging loopt al jaren achter bij de feitelijke materiële lasten en komt gemiddeld per brinnummer uit op een tekort van € 25.000 tot € 50.000. In de begroting houden we rekening met de tekorten in de materiële exploitatie.

Risicomanagement en interne beheersing

Eind 2014 is een risicoanalyse uitgevoerd. Hieruit volgde een advies met betrekking tot de hoogte van de reserve en de beheersmaatregelen. Het advies over de reserve is opgenomen in het financieel plan 2017. De beheersmaatregelen zijn vertaald in actieplannen en in de begroting (waaronder deskundigheidsbevordering en administratieve organisatie). De voortgang van de beheersmaatregelen wordt gevolgd in de rapportages. Hierdoor is de risicoanalyse ingebed in de reguliere planning-en-controlcyclus. Begin 2018 is een nieuwe risicoanalyse uitgevoerd.

Het interne risicobeheersingssysteem opereert op diverse niveaus:

- Het toetsingskader van de raad van toezicht (met onder andere de financiële kengetallen) toetst het beleid en voorkomt dat beslissingen worden genomen die de continuïteit van de organisatie in gevaar brengen.
- De voortgang van beleid en projectplannen en de voortgang van beheersmaatregelen worden gevolgd in de managementrapportages. De managementrapportage bevat verder informatie over de financiële uitputting, gerelateerd aan de begroting. De prognosekolom geeft een doorkijk naar het einde van het jaar. Ten slotte wordt er gerapporteerd over risicosignalen, zoals leerlingenaantallen, formatie en verzuim.
- Via de klantenteamgesprekken worden de ontwikkelingen en risico's op de scholen gemonitord en (andersom) wordt strategisch beleid vertaald naar het onderwijs.
- De beschrijving van werkprocessen zorgt ervoor dat werkzaamheden op elkaar afgestemd worden. Door de resultaten van de werkprocessen te benoemen wordt voor iedereen tastbaar wat er verwacht wordt en wat de bijdrage is aan een optimale organisatie.
- De financiële afdeling voert gedurende het jaar verschillende interne audits uit. Door de samenwerking met het administratiekantoor is er een externe toets op de financiële administratie.
- De accountant voert jaarlijks een interim controle uit waarbij de administratieve organisatie onder de loep worden genomen. De adviezen van de accountant worden opgevolgd en komen terug in de managementrapportage.

Veel risico's hebben te maken met onzekerheden in de bekostiging. Door de ontwikkelingen op de voet te volgen via de managementrapportages, door een flexibele schil in de formatie en de financiële buffer zijn we in staat om de kostenstructuur tijdig bij te stellen als dat nodig is of het tekort te financieren met de reserve.

Governance ontwikkelingen

Het interne toezicht vindt plaats in de vorm van het raad van toezicht-model. Aan de hand van de jaar- en verantwoordingskalender wordt voorzien in de informatiebehoefte van de raad van toezicht. Met de raad van toezicht trimesterrapportage blijft de raad van toezicht op de hoogte van de voortgang van beleidsdoelstellingen, projecten en beheersmaatregelen. Met signaalkleuren is aangegeven wat de voortgang is. Daarnaast is in de rapportage aandacht voor risicosignalen met betrekking tot onderwijskwaliteit, leerlingenaantallen, formatieomvang en financiën.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft:

Paraf voor waarmerkingsdoelenden:

29

Kengetallen scholen

School	datum	aantal leerlingen 4-7 jaar	aantal leerlingen vanaf 8 jaar	aantal groepen	aantal leerlingen naar sbo	aantal leerlingen naar so
13BP 't Karregat	1-10-2015	185	171	16	0	1
	1-10-2016	190	197	17	3	2
	1-10-2017	153	226	18	5	2
13HD Louis Buelens	1-10-2015	66	56	7	1	3
	1-10-2016	62	56	7	5	0
	1-10-2017	51	61	6	0	1
13MG De Opbouw	1-10-2015	202	143	15	2	0
	1-10-2016	193	153	15	2	3
	1-10-2017	182	157	15	2	2
13RA Strijp Dorp	1-10-2015	89	58	6	1	0
	1-10-2016	97	46	7	1	2
	1-10-2017	98	47	7	2	0
13YM De Hobbitstee	1-10-2015	80	88	8	1	1
	1-10-2016	90	83	8	3	0
	1-10-2017	99	78	8	2	0
14BT Cornelis Jetses	1-10-2015	98	121	10	1	0
	1-10-2016	96	110	10	0	1
	1-10-2017	91	111	10	1	0
14EV De Ontmoeting	1-10-2015	144	141	12	1	3
	1-10-2016	138	126	11	0	1
	1-10-2017	137	125	11	1	0
14HO De Klapwiek	1-10-2015	216	182	17	0	1
	1-10-2016	194	197	17	0	0
	1-10-2017	151	205	16	3	0
17KZ De Driesprong	1-10-2015	71	60	8	1	0
	1-10-2016	70	54	8	0	0
	1-10-2017	58	57	7	0	1
17LW De Driestam	1-10-2015	200	204	16	1	1
	1-10-2016	197	207	16	1	1
	1-10-2017	205	177	16	0	1
17NO Hanevoet	1-10-2015	98	122	10	0	1
	1-10-2016	90	111	9	0	0
	1-10-2017	89	100	8	0	0
17NZ De Klimboom	1-10-2015	203	196	16	3	1
	1-10-2016	211	200	16	2	0
	1-10-2017	196	193	16	1	0
17PF Floralaan	1-10-2015	253	286	22	2	3
	1-10-2016	244	264	22	1	0
	1-10-2017	212	251	20	0	1

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekkingsheeft

Paraaf voor waarmerkingskosten:

30

School	datum	aantal leerlingen 4-7 jaar	aantal leerlingen vanaf 8 jaar	aantal groepen	aantal leerlingen naar sbo	aantal leerlingen naar so
17QK De Tempel	1-10-2015	90	78	8	0	1
	1-10-2016	90	82	8	2	1
	1-10-2017	82	89	8	0	4
17RM De Trinoom	1-10-2015	278	265	21	0	2
	1-10-2016	278	254	21	2	3
	1-10-2017	272	254	21	3	0
17RY Reigerlaan	1-10-2015	213	204	17	0	1
	1-10-2016	211	214	17	1	0
	1-10-2017	200	218	17	1	1
21NA De Bergen	1-10-2015	101	94	8	1	1
	1-10-2016	99	92	8	0	0
	1-10-2017	85	98	8	0	1
23RA De Hasselbraam	1-10-2015	143	124	11	0	0
	1-10-2016	150	109	11	0	0
	1-10-2017	140	119	12	1	0
24AD De Vuurvlinder	1-10-2015	227	209	17	2	1
	1-10-2016	250	213	18	0	0
	1-10-2017	258	217	19	0	2
26PL De St@rtbaan	1-10-2015	352	368	30	3	1
	1-10-2016	331	367	29	3	4
	1-10-2017	314	389	29	2	1

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring is gebaseerd

20 JUN 2018

betrekking heeft

Parasaf voor waarmerkingsdoelzichten

31

Personeel

School	aantal fte 1-1-2017	aantal personen 1-1-2017	aantal fte 31-12-2017	aantal personen 31-12-2017	waarvan vrouw	gemiddelde leeftijd OP 31-12-2017
13BP 't Karregat	27,6	40	31,8	44,0	39	37,3
13HD Louis Buelens	11,8	17	12,1	17,0	15	42,0
13MG De Opbouw	23,3	31	24,4	31,0	25	38,5
13RA Strijp Dorp	13,0	16	12,2	14,0	12	36,5
13YM De Hobbitstee	11,7	16	11,8	15,0	14	44,9
14BT Cornelis Jetses	17,0	19	15,6	17,0	14	46,7
14EV De Ontmoeting	16,1	22	15,9	21,0	19	41,8
14HO De Klapwiek	22,3	29	22,3	30,0	22	36,9
17KZ De Driesprong	11,5	15	11,5	13,0	9	38,5
17LW De Driestam	23,9	33	23,2	30,0	26	43,6
17NO Hanevoet	14,0	19	13,3	18,0	17	45,4
17NZ De Klimboom	23,8	33	26,2	35,0	31	41,6
17PF Floralaan	28,6	37	29,3	38,0	34	37,6
17QK De Tempel	12,2	16	10,6	13,0	13	40,8
17RM De Trinoom	30,5	43	33,6	47,0	41	44,4
17RY Reigerlaan	26,8	34	26,5	33,0	28	38,8
21NA De Bergen	12,6	16	14,4	17,0	11	46,1
23RA De Hasselbraam	15,9	23	18,9	24,0	19	41,8
24AD De Vuurminder	27,3	37	29,5	39,0	34	36,2
26PL De St@rtbaan	42,6	58	44,5	61,0	53	39,0
12EP De Vijfkamp	25,4	35	21,7	31,0	26	42,6
20ZJ JNS	14,8	23	13,2	23,0	20	38,1

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring is gebaseerd

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarderingsdoeleinden:

32

Verklaring van afkortingen

Bao	Basisonderwijs
cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
fte	Full-time-equivalent (volledige arbeidsplaats)
GMR	Gemeenschappelijke MedezeggenschapsRaad
GPL	Gemiddelde Personele Last
ICT	Informatie en CommunicatieTechnologie
MR	MedezeggenschapsRaad
OP	Onderwijzend Personeel
OOP	Onderwijs Ondersteunend Personeel
PO	Primair Onderwijs
SALTO	Stichting Algemeen Toegankelijk Onderwijs Eindhoven/Samen Actief Leren Talenten Ontwikkelen
sbo	Speciaal BasisOnderwijs
SO	Speciaal Onderwijs
SWV	SamenWerkingsVerband
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WTF	WerkTijdFactor (1,0000 WTF is een volledige arbeidsplaats). Zie ook fte

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring is gebaseerd

20 JUN 2018

betreft:

Paraaf voor waarmerkingsdoelinden:

33



JAARREKENING

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staal waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrakking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:



34

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam: SALTO

Rechtsvorm: Stichting

Zetel: Eindhoven

Kvk-nummer: 17132101

Adres: Odysseuslaan 2, 5631 JM EINDHOVEN

Telefoon: 040-2606710

E-mailadres: salto@salto-eindhoven.nl

Internetsite: www.salto-eindhoven.nl

Bestuursnummer: 41248

Contactpersoon: A.L. Bus
Telefoon: 040-2606710
E-mailadres: salto@salto-eindhoven.nl

BRIN-nummers:

13BP	t Karregat
13HD	Louis Buelens
13MG	De Opbouw
13RA	Strijp Dorp
13YM	De Hobbitstee
14BT	Cornelis Jetses
14EV	De Ontmoeting
14HO	De Klapwiek
17KZ	De Driesprong
17LW	De Driestam
17NO	Hanevoet
17NZ	De Klimboom
17PF	Floralaan
17QK	De Tempel
17RM	De Trinoom
17RY	Reigerlaan
21NA	De Bergen
23RA	De Hasselbraam
24AD	De Vuurvlinder
26PL	De Startbaan
12EP	De Vijfkamp
20ZJ	Jan Nieuwenhuizenschool

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen en aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in paragraaf consolidatie, evenals de deelnemingen toegelicht onder de toelichting op de financiële vaste activa, worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Verder is ook het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Eindhoven e.o. aan te merken als verbonden partij.

De aard van de verbondenheid tussen de verbonden partijen is:

Het samenwerkingsverband levert een bijdrage aan de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen op onderdelen, die voortvloeien uit haar wettelijke taken op onderwerpen, die vanuit vraagsturing door de besturen worden aangegeven.

Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Eindhoven e.o. streeft er naar door een goede samenwerking tussen regulier en speciaal basisonderwijs, zoveel mogelijk kinderen zo dicht mogelijk bij huis passend onderwijs te bieden. Het samenwerkingsverband is er van doordrongen, dat er voor een aantal kinderen een speciale orthopedagogische of orthodidactische omgeving nodig is, om hun mogelijkheden optimaal te benutten. Er zal altijd speciaal basisonderwijs (SBO) nodig zijn; wel zijn we er van overtuigd, dat dit voor minder kinderen kan gelden dan er nu in het speciaal basisonderwijs zitten en dat in de uitwerking variaties mogelijk zijn.

SALTO neemt ook deel in de in 2009 opgerichte Stichting Playing for Succes Eindhoven, statutair gevestigd in Eindhoven. Het doel van de stichting is het creëren en (doen) uitoefenen van een leercentrum met het doel het verbeteren van de (start)kwalificaties voor kinderen en jongeren in de regio Eindhoven in een buitenschoolse leeromgeving, hetgeen getracht wordt te realiseren op basis van een samenwerking tussen partners in onderwijs, betaald voetbal en welzijn.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

36


Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.
Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Meubilair en inventaris	240	5,0	1.000
Apparatuur overig t/m 31-12-2012	84	14,3	1.000
Apparatuur overig miv 01-01-2013	60	20,0	1.000
Apparatuur en ICT overig	60	20,0	1.000
ICT: Ipads, laptops en tablets miv 01-01-2017	36	33,0	1.000
Onderwijsleerpakket (methoden)	96	12,5	1.000

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting.
Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De ontvangen investeringssubsidies worden voor zover zij niet in mindering gebracht zijn op de materiële vaste activa als passiefpost in de balans opgenomen.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Effect schattingswijziging afschrijving ICT uit 2013

De afschrijvingen van ICT zijn m.i.v. 2013 verlaagd van 7 naar 5 jaar.

Hierdoor kan beter ingespeeld worden op ICT ontwikkelingen.

Het effect hiervan voor de aanwezig activa op moment van aanpassen van de afschrijvingstermijn is in:

2013	€ 314.041 (hogere afschrijvingen)
2014	€ 22.297 (hogere afschrijvingen)
2015	€ -83.233 (lagere afschrijvingen)
2016	€ -76.820 (lagere afschrijvingen)
2017	€ -94.337 (lagere afschrijvingen)
2018	€ 69.508 (lagere afschrijvingen)
2019	€ 12.440 (lagere afschrijvingen)

Effect schattingswijziging afschrijving ICT uit 2017

De afschrijvingen van Ipads, laptops en tablets zijn verlaagd van 5 naar 3 jaar.

Hierdoor kan beter ingespeeld worden op ICT ontwikkelingen.

Het effect hiervan voor de aanwezig activa op moment van aanpassen van de afschrijvingstermijn is in:

2017	€ 29.616 (hogere afschrijvingen)
2018	€ 11.434 (hogere afschrijvingen)
2019	€ 1.143 (hogere afschrijvingen)
2020	-€ 25.621 (lagere afschrijvingen)
2021	-€ 16.572 (lagere afschrijvingen)

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten waarborgsommen. Deze waarborgsommen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Omdat de goederen waarvoor borg is betaald eigendom zijn voor de duur van het gebruik wordt er geen voorziening getroffen voor oninbaarheid.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente-rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving	Doel	Beperkingen	EUR
- Bestemmingsreserve passend onderwijs	Ontstaan uit baten zware ondersteuning die niet zijn uitgegeven en die beschikbaar moeten blijven voor passend onderwijs binnen SALTO.	Moet worden aangevraagd bij CvB en worden goedgekeurd door CvB	1.073.739
- Reserve kwaliteit	De bestemmingsreserve kwaliteit is ontstaan door de baten uit het Herfstakkoord van 2013 die nog niet zijn ingezet in 2013 plus de voormalige reserve voortgangsimpuls. Deze reserve wordt ingezet om de onderwijskwaliteit te verbeteren.	Moet worden aangevraagd bij CvB en worden goedgekeurd door CvB	2.453.698

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voor het contant maken van de waarde van de voorziening wordt gerekend met een rekenrente welke voor eind 2017 wordt bepaald. De berekening is als volgt:

Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) +/- Inflatie (bron: CBS).

Voor 2017 wordt er gerekend met een rekenrente van 0,70%. Waarbij de waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 2,00% en de uitgangswaarde voor de inflatie 1,30% is.

Pensioenvoorziening

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling is volgens de CAO PO aangesloten bij het ABP Pensioenfonds. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2017 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2017 104,40%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening Onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Onder deze post vallen de vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies worden als schuld gepresenteerd onder vooruitontvangen investeringssubsidies en vallen vrij tegen de afschrijvingslasten van de hiermee geïnvesteerde activa.

Leasing

Financiële leasing

De stichting least een actief; hierbij heeft de stichting grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans op het tijdstip van het aangaan van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentevergoeding opgenomen onder de langlopende schulden. De rentecomponent wordt naar gelang van de leasetermijnen verantwoord in de staat van baten en lasten. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende economische levensduur of, indien korter, de leasetermijn.

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. Dit betreffen schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Per school worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.



BALANS PER 31 DECEMBER 2017, VERGELIJKENDE CIJFERS PER 31 DECEMBER 2016
(na verwerking resultaatbestemming)

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
1 ACTIVA				
1.1 Vaste activa				
1.1.2 Materiële vaste activa	5.075.494		4.913.233	
1.1.3 Financiële vaste activa	68.455		42.065	
<i>Totaal vaste activa</i>		<u>5.143.949</u>		<u>4.955.298</u>
1.2 Vlottende activa				
1.2.2 Vorderingen	1.709.967		1.679.178	
1.2.4 Liquide middelen	14.371.121		15.965.815	
<i>Totaal vlottende activa</i>		<u>16.081.088</u>		<u>17.644.993</u>
TOTAAL ACTIVA		<u>21.225.037</u>		<u>22.600.291</u>
2 PASSIVA				
2.1 Eigen vermogen	12.758.769		13.366.798	
2.2 Voorzieningen	3.709.970		3.297.998	
2.3 Langlopende schulden	96.521		123.683	
2.4 Kortlopende schulden	4.659.777		5.811.812	
TOTAAL PASSIVA		<u>21.225.037</u>		<u>22.600.291</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017, VERGELIJKENDE CIJFERS 2016

	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	36.437.892		35.246.548		35.831.287	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	892.374		801.714		964.148	
3.5 Overige baten	<u>916.708</u>		<u>622.228</u>		<u>841.930</u>	
Totaal baten		38.246.974		36.670.490		37.637.365
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	32.384.156		30.996.399		30.758.114	
4.2 Afschrijvingen	915.261		952.481		915.203	
4.3 Huisvestingslasten	2.970.140		2.725.725		2.756.299	
4.4 Overige lasten	<u>2.588.025</u>		<u>3.030.385</u>		<u>2.473.486</u>	
Totaal lasten		38.857.582		37.704.990		36.903.102
Saldo baten en lasten *		<u>-610.608</u>		<u>-1.034.500</u>		<u>734.263</u>
6.1 Financiële baten	7.724		35.000		40.852	
6.2 Financiële lasten	<u>5.145</u>		<u>500</u>		<u>5.634</u>	
Saldo financiële baten en lasten		2.579		34.500		35.218
Resultaat *		<u>-608.029</u>		<u>-1.000.000</u>		<u>769.481</u>
Nettoresultaat *		<u><u>-608.029</u></u>		<u><u>-1.000.000</u></u>		<u><u>769.481</u></u>

*(- is negatief)

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring is gebaseerd

20 JUN 2018

betrekking heeft:

Paraaf voor waarderingsdoelstellingen:



TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1 Activa

1.1 Vaste Activa

1.1.2	Materiële vaste activa	Aanschaf-	Afschrij-	Boek-	Investe-	Desinves-	Afschrij-	Afschrij-	Aanschaf-	Afschrij-	Boek-
		prijs	vingen	waarde	ringen	teringen	vingen	vingen des-	prijs	vingen	waarde
		1-1-2017	1-1-2017	1-1-2017	2017	2017	2017	2017	31-12-2017	31-12-2017	31-12-2017
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	
1.1.2.1	Gebouwen	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	8.008.747	3.914.682	4.094.065	945.755	348.164	689.954	333.392	8.606.338	4.271.243	4.335.095
1.1.2.4	Leermiddelen	2.524.238	1.705.072	819.166	131.767	165.282	205.448	160.194	2.490.723	1.750.326	740.397
	Totaal Materiële vaste activa	10.532.986	5.619.754	4.913.232	1.077.522	513.446	895.402	493.586	11.097.062	6.021.569	5.075.493

Schoolgebouwen

De door de stichting beheerde schoolgebouwen zijn economisch wel, doch juridisch geen eigendom van de stichting.

Deze gebouwen zijn volledig gesubsidieerd en dienen, wanneer ze niet meer conform de bestemming worden gebruikt, om niet te worden overgedragen aan de Gemeente.

Voor een overzicht van de onder ons bestuur staande scholen verwijzen wij naar het bestuursverslag.

1.1.3	Financiële vaste activa	Boek-	Investe-	Desinves-	Waarde-	Resultaat	Boek-
		waarde	ringen	teringen	verandering	2017	waarde
		1-1-2017	2017	2017	2017	€	31-12-2017
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.8	Waarborgsommen	42.065	64.800	-	38.410	-	68.455
	Totaal Financiële vaste activa	42.065	64.800	-	38.410	-	68.455

Waarborgsommen

Betreft de borg van tablets, wat is betaald aan Stichting Snappet. Dit bedrag wordt in 3 jaar afgewaardeerd.

1.2 Vlottende activa

1.2.2 Vorderingen

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
1.2.2.1	36.244		34.068	
1.2.2.2	1.609.923		1.551.508	
1.2.2.6	50		50	
1.2.2.7	420		-	
1.2.2.10	30.415		56.499	
	Subtotaal vorderingen	1.677.052	1.642.125	
1.2.2.12	27.257		7.303	
1.2.2.14	5.657		29.750	
	Overlopende activa	32.914	37.053	
	Totaal Vorderingen	1.709.966	1.679.178	

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar.

1.2.2.2 OCW

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
1.2.2.2.1	1.705.730		1.647.315	
1.2.2.2.2	-95.807		-95.807	
	Totaal OCW	1.609.923	1.551.508	

1.2.2.10 Overige vorderingen

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
1.2.2.10.2	7.583		-	
1.2.2.10.7	22.832		56.499	
	Totaal Overige vorderingen	30.415	56.499	

1.2.4 Liquide middelen

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
1.2.4.1	3.044		3.819	
1.2.4.2	14.368.077		15.961.996	
	Totaal liquide middelen	14.371.121	15.965.815	

Flynth Audit B.V.
Gew. als staat waarop onze verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

OCW-BIJLAGE

1.5.2 Ministerie van OCW

	Bekostigings jaar	Beschikking (nummer en datum)	Bedrag beschikking €	Toegerekend t/m jaar 2017 €	Ontvangen t/m jaar 2017 €	Te vorderen cq te besteden 31-12-2017 €
Overlopende post lumpsum						
Personeel	2017-2018	diversen	23.168.862	9.653.693	8.004.842	1.648.851 1
Impulsmiddelen	2017-2018	diversen	639.868	266.612	221.074	45.537 2
Prestatiebox	2017-2018	diversen	1.139.103	474.626	382.738	91.888 3
Lerarenbeurs	2017-2018	diversen	99.161	29.405	99.161	-69.756 4
Subsidie vreemdelingen	2017	De Tempel	18.028	-	18.028	-18.028
Verrekening uitkeringskosten		Bezwaar				7.238
Uitkeringen ziekwet/WIA						-95.807 5
Totaal OCW			25.065.021	8.514.157	8.514.157	1.609.923

1. Personeel regulier

Bedrag beschikking	23.168.862
Toegerekend 5/12 van bedrag beschikking	9.653.693
Ontvangen augustus-december 2017	8.004.842 *
Vordering 31-12-2017	1.648.851

* Betaalritme

augustus t/m december	6,91%
januari	10,25%
februari t/m juli	9,20%

2. Impulsmiddelen

Bedrag beschikking	639.868
Toegerekend 5/12 van bedrag beschikking	266.612
Ontvangen augustus-december 2017	221.074 *
Vordering 31-12-2017	45.537

* Betaalritme

augustus t/m december	6,91%
januari	10,25%
februari t/m juli	9,20%

3. Prestatiebox

Bedrag beschikking	1.139.103
Toegerekend 5/12 van bedrag beschikking	474.626
Ontvangen augustus-december 2017	382.738 *
Vordering 31-12-2017	91.888

* Betaalritme

November	41,7%
Maart	59,3%

4. Lerarenbeurs

Bedrag beschikkingen	99.161
Toegerekend 5/12 van bedrag beschikking	41.317
Ontvangen augustus-december 2017	99.161
Terugbetaling wegens ziekte	11.912
Te besteden 31-12-2017	-69.756

* Betaalritme

September	100%
-----------	------

5. Uitkering ziekwet/WIA.

Betreft ontvangen ziekwetgeden in de periode januari t/m juli 2012 wat na augustus 2012 is doorgestort naar DUO. DUO beschouwt dit als ontvangen ziekwetgeden na 1 augustus 2012 en heeft deze bedragen in mei 2013 weer teruggestort naar het bestuur. Met ingang 1 augustus 2012 mogen de schoolbesturen alle ontvangen ziekwetgeden zelf houden. Voorzichtigheidshalve dit bedrag daarom als schuld opgenomen. Aangzien dit bij heel veel besturen is gebeurd en DUO hier van diverse kanten op is aangesproken bestaat een kans dat DUO alsnog dit bedrag weer gaat vorderen.

2 Passiva

2.1	Eigen vermogen	Stand per 01-01-2017	Resultaat 2017	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
		€	€	€	€
2.1.1	Eigen vermogen	13.366.799	-608.029	-	12.758.769
	Totaal Eigen vermogen	13.366.799	-608.029	-	12.758.769

2.1.1	Eigen vermogen	Stand per 01-01-2017	Resultaat 2017	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
		€	€	€	€
2.1.1.1	Algemene reserve	10.007.727	-776.395	-	9.231.332
2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	3.359.072	168.366	-	3.527.438
	Totaal Eigen vermogen	13.366.799	-608.029	-	12.758.770

2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	Stand per 01-01-2017	Resultaat 2017	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
		€	€	€	€
2.1.1.2.1	Bestemmingsreserve passend onderwijs	1.013.308	60.431	-	1.073.739
2.1.1.2.4	Reserve kwaliteit	2.345.763	107.935	-	2.453.698
	Totaal bestemmingsreserves publiek	3.359.071	168.366	-	3.527.437

2.2	Vorzieningen	Stand per 01-01-2017	Dotatie 2017	Onttrekking 2017	Vrijval 2017	Rente mutatie*	Stand per 31-12-2017	Bedrag < 1 jaar	Bedrag > 1 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1	Personele voorzieningen	449.337	163.799	68.632	-	-	544.505	143.230	401.274
2.2.3	Vorzieningen voor groot onderhoud	2.848.661	1.058.820	742.015	-	-	3.165.465	1.058.820	2.106.645
	Totaal Vorzieningen	3.297.998	1.222.619	810.647	-	-	3.709.970	1.202.050	2.507.919

* bij netto contante waarde

2.2.1	Personele voorzieningen	Stand per 01-01-2017	Dotatie 2017	Onttrekking 2017	Vrijval 2017	Rente mutatie*	Stand per 31-12-2017	Bedrag < 1 jaar	Bedrag > 1 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4	Jubileum-voorziening	416.845	28.254	36.140	-	-	408.959	35.000	373.959
2.2.1.7	Voorziening uitkeringskosten	32.492	135.545	32.492	-	-	135.545	108.230	27.315
	Totaal personele voorzieningen	449.337	163.799	68.632	-	-	544.504	143.230	401.274

* bij netto contante waarde

2.3	Langlopende schulden	Stand per 01-01-2017	Aangega- ne lening in 2017	Aflossing in 2017	Stand per 31-12-2017	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente per- centage
		€	€	€	€	€	€	
2.3.7	Vooruitontvangen investeringssubsidies	123.683	-	27.162	96.521	96.521	-	nihil
	Totaal Langlopende schulden	123.683	-	27.162	96.521	96.521	-	

Vooruitontvangen investeringssubsidies

Ontvangen bedrag in 2016 betreft subsidie 1e inrichting ontvangen van de gemeente Eindhoven. Aflossing betreft gemaakte kosten ten laste van de subsidie 1e inrichting.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarna onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekkende heer

Paraaf voor waarderingsdoelzinnen:



2.4	Kortlopende schulden	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
2.4.6	Schulden aan gemeenten en GR's *	241.652		572.578	
2.4.8	Crediteuren	597.383		1.360.097	
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.155.886		1.213.861	
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	343.960		291.844	
2.4.12	Overige kortlopende schulden	1.140.801		1.129.131	
	<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>		<u>3.479.682</u>		<u>4.567.511</u>
2.4.15	Vooruit ontvangen investeringssubsidies	27.162		27.162	
2.4.16	Vooruit ontvangen bedragen	1.662		25.004	
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen	953.452		951.915	
2.4.19	Overige overlopendo passiva	197.819		240.220	
	<i>Overlopende passiva</i>		<u>1.180.095</u>		<u>1.244.301</u>
	Totaal Kortlopende schulden		<u>4.659.777</u>		<u>5.811.812</u>

*Schulden aan gemeenten en GR's

* Specificatie

Energiekosten De Startbaan	-	56.725
Energiekosten afrekening 2015	-	48.240
Schade noodlokalen De Startbaan	-	75.000
Gymzaalvergoeding	-2.746	-23.795
VVE + Uitrol Kijk!	-15.529	-16.156
SPIJL	-10.000	-10.000
Schakelklas	-8.519	-8.393
Wetenschap en techniek	78.315	-
LOGO 3000 2015 en 2016	-	102.000
Huisvesting	186.304	363.479
Schades	-9.526	-17.542
Sportdocent	17.041	3.179
Diversen	6.313	-161
	<u>241.652</u>	<u>572.578</u>

2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
2.4.9.1	Loonheffing	1.082.746		1.077.442	
2.4.9.3	Premies sociale verzekeringen	73.140		136.419	
	Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen		<u>1.155.886</u>		<u>1.213.861</u>

2.4.19	Overige overlopende passiva	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
2.4.19.4	Vooruitontvangen ouderbijdrage	197.819		240.220	
	Totaal Schulden aan gemeenten en GR's		<u>197.819</u>		<u>240.220</u>

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring is gebaseerd

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Statutaire regeling inzake bestemming resultaat

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

(Voorstel) Bestemming van het resultaat

		<u>Resultaat 2017</u>		
		€	€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)			-776.395
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>			
2.1.2.1	Bestemmingsreserve passend onderwijs	60.431		
2.1.2.4	Reserve kwaliteit	107.935		
2.1.2	Totaal bestemmingsreserves publiek		168.366	
	<u>Totaal bestemmingsreserves</u>			168.366
	Totaal resultaat			<u><u>-608.029</u></u>



TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1	Rijksbijdragen	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	32.076.728		31.151.857		31.741.557	
	Totaal Rijksbijdrage OCW		32.076.728		31.151.857		31.741.557
3.1.2.1.3	Niet-geoordeelde subsidies OCW	1.914.879		1.734.871		1.664.007	
	Totaal overige subsidies OCW		1.914.879		1.734.871		1.664.007
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		2.446.285		2.359.820		2.425.723
	Totaal Rijksbijdragen		36.437.892		35.246.548		35.831.287

3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies *	892.374		801.714		964.148	
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		892.374		801.714		964.148
	Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		892.374		801.714		964.148

*Specificatie:

LOGO 3000	98.997	0	0
Vergoeding SPIL	200.000	200.000	200.000
Gymzaalvergoeding	50.382	53.060	49.001
Schakelklas	170.370	174.231	167.853
VVE	304.080	300.000	323.113
Bewegingsonderwijs	-	0	119.083
1e inrichting	27.162	27.162	61.162
Overig	41.383	47.261	43.936
	892.374	801.714	964.148

3.5	Overige baten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
3.5.1	Verhuur	341.782		315.600		305.182	
3.5.5	Ouderbijdragen	360.036		273.661		360.590	
3.5.6.2	Overige	214.890		32.967		176.158	
	Totaal overige baten		916.708		622.228		841.930
	Totaal baten		38.246.974		36.670.490		37.637.365

4 Lasten

4.1	Personeelslasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	24.132.593		29.561.183		23.418.981	
4.1.1.2.1	Sociale lasten	2.878.734		-		2.913.356	
4.1.1.2.2	Premies Participatiefonds	805.811		-		717.819	
4.1.1.2.3	Premies Vervangingsfonds	41.418		-		49.821	
4.1.1.3	Pensioenpremies	3.013.312		-		2.491.311	
	Totaal lonen en salarissen		30.871.868		29.561.183		29.591.288
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	163.799		20.000		261.124	
4.1.2.3	Overig*	3.023.348		2.865.216		2.454.533	
	Totaal overige personele lasten		3.187.147		2.885.216		2.715.657
4.1.3.2	Uitkeringen van het Vervangingsfonds	1.275.899		1.450.000		1.137.257	
4.1.3.3	Overige uitkeringen	398.960		-		411.574	
	Af: Uitkeringen		1.674.859		1.450.000		1.548.831
	Totaal personele lasten		32.384.156		30.996.399		30.758.114
	<i>*Specificatie overig:</i>						
	Nascholing	478.034		394.767		367.388	
	Bedrijfsgezondheidszorg	131.465		120.000		101.165	
	Kosten uitbesteding	1.369.925		1.778.581		1.061.651	
	Kosten ten laste van vergoeding SWV	723.691		0		353.705	
	Kosten bewegingsonderwijs	72.735		0		0	
	Overig	247.498		571.868		570.624	
		<u>3.023.348</u>		<u>2.865.216</u>		<u>2.454.533</u>	

Gemiddeld aantal werknemers (personen)

Het gemiddeld aantal fte's bedraagt 485,6 in 2017 (2016: 482). Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 634 in 2017 (2016: 623). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2017	2016
Bestuur / Management	24	23
Personeel primair proces	518	509
Ondersteunend personeel	92	91
Totaal gemiddeld aantal werknemers	634	623

4.2	Afschrijvingen	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2.2	Inventaris en apparatuur	689.953		707.699		588.774	
4.2.2.3	Leermiddelen en Overige materiële vaste activa	205.448		244.782		209.427	
	Boekverlies	19.860		-		117.002	
	Totaal afschrijvingen		915.261		952.481		915.203

4.3	Huisvestingslasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur	85.615		70.000		92.448	
4.3.3	Klein onderhoud en exploitatie	236.856		273.900		388.015	
4.3.4	Energie en water	399.022		477.369		455.172	
4.3.5	Schoonmaakkosten	866.227		815.400		824.391	
4.3.6	Heffingen	42.152		37.120		40.022	
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	1.058.819		915.916		860.864	
4.3.8.1	Tuinonderhoud	43.835		26.820		27.323	
4.3.8.2	Bewaking/beveiliging	34.712		33.700		40.400	
4.3.8.3	Overige huisvestingslasten	202.902		75.500		27.664	
	Totaal huisvestingslasten		2.970.140		2.725.726		2.756.299

Flynth Audit B.V.
markt als sla... onze
verklaring t.o.

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarderingsdoelstellingen

4.4	Overige lasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1	Administratie en beheer	336.923		362.500		352.332	
4.4.1.2	Reis- en verblijfkosten	14.191		10.650		13.231	
4.4.1.3	Telefoon- en portokosten	52.606		54.250		52.110	
	Totaal administratie- en beheerslasten		403.720		427.400		417.673
4.4.2.1	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.273.159		1.192.635		1.160.660	
4.4.2.2	Bibliotheek/mediatheek	2.658		3.550		1.754	
	Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen		1.275.817		1.196.185		1.162.414
4.4.4.1	Wervingskosten	12.948		55.800		19.747	
4.4.4.2	Representatiekosten	1.749		1.500		2.057	
4.4.4.3	Huishoudelijke kosten	58.225		43.900		60.055	
4.4.4.5	Buitenschoolse cq bijzondere activiteiten	44.003		25.100		64.722	
4.4.4.7	Contributies	30.399		35.000		30.937	
4.4.4.8	Abonnementen	25.377		21.600		26.758	
4.4.4.9	Medezeggenschapsraad	13.325		32.545		13.471	
4.4.4.10	Verzekeringen	16.094		16.145		15.383	
4.4.4.11	Overige	461.637		888.300		398.997	
4.4.4.12	Reproductiekosten, drukwerk, schoolgids	177.058		193.600		182.048	
4.4.4.13	Toetsen en testen	20.329		31.000		29.181	
4.4.4.14	Culturele vorming	47.344		62.309		50.044	
	Totaal overige		908.488		1.406.799		893.400
	Totaal overige lasten		2.588.025		3.030.384		2.473.487

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria (reeds onderdeel van 4.4.1.1) ten laste van het resultaat gebracht:

		2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening	20.174		27.000		19.239	
4.4.1.1.2	Andere controlewerkzaamheden	8.506		-		5.908	
			28.680		27.000		25.147

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de Stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Totaal Lasten		38.857.582		37.704.989		36.903.103	
Saldo baten en lasten *		-610.608		-1.034.499		734.262	

6 Financiële baten en lasten

6.1 Financiële baten

	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	7.724		35.000		40.852	
Totaal financiële baten	<u>7.724</u>	<u>7.724</u>	<u>35.000</u>	<u>35.000</u>	<u>40.852</u>	<u>40.852</u>
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke lasten	5.145		500		5.634	
Totaal financiële lasten	<u>5.145</u>	<u>5.145</u>	<u>500</u>	<u>500</u>	<u>5.634</u>	<u>5.634</u>
Saldo financiële baten en lasten	<u>2.579</u>	<u>2.579</u>	<u>34.500</u>	<u>34.500</u>	<u>35.218</u>	<u>35.218</u>
Nettoresultaat *	<u>-608.029</u>	<u>-608.029</u>	<u>-999.999</u>	<u>-999.999</u>	<u>769.480</u>	<u>769.480</u>

*- is negatief

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:



VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Naam	Statutaire zetel	Code activiteiten	Consolidatie ja/nee
Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Eindhoven e.o.	Eindhoven	4	nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

De aard van de verbondenheid tussen de verbonden partijen is:

Het samenwerkingsverband levert een bijdrage aan de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen op onderdelen die voortvloeien uit haar wettelijke taken op onderwerpen die vanuit vraagsturing door de besturen worden aangegeven.

Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Eindhoven e.o. streeft er naar door een goede samenwerking tussen regulier en speciaal basisonderwijs zoveel mogelijk kinderen zo dicht mogelijk bij huis passend onderwijs te bieden. Het samenwerkingsverband is er van doordrongen dat er voor een aantal kinderen een speciale orthopedagogische of orthodidactische omgeving nodig is om hun mogelijkheden optimaal te benutten. Er zal altijd speciaal basisonderwijs (SBO) nodig zijn; wel zijn we er van overtuigd dat dit voor minder kinderen kan gelden dan er nu in het speciaal basisonderwijs zitten en dat in de uitwerking variaties mogelijk zijn.

Naam	Statutaire zetel	Code activiteiten	Consolidatie ja/nee
Stichting Playing for Succes	Eindhoven	4	nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

SALTO neemt ook deel in de in 2009 opgerichte Stichting Playing for Succes Eindhoven, statutair gevestigd in Eindhoven. Het doel van de stichting is het creëren en (doen) uitvoeren van een leercentrum met het doel het verbeteren van de (start)kwalificaties voor kinderen en jongeren in de regio Eindhoven in een buitenschoolse leeromgeving, hetgeen getracht wordt te realiseren op basis van een samenwerking tussen partners in onderwijs, betaald voetbal en welzijn.

VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule
(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

G1-B Uitgebreid gespecificeerd

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m		Stand 1-1-2017	Ontvangen in 2017	Lesten in 2017	Vrijwel niet besteed in 2017	Stand ultimo 2017	Prestatie afgerond Ja / Nee
	Kennmerk	Datum		2016	2016						
Learenbeurs	776109-1	30-08-2016	27.364	27.364	11.414	15.960	-	15.960	-	-	Ja
Learenbeurs	776721-1	30-08-2016	3.829	3.829	1.596	2.233	-	2.233	-	-	Ja
Learenbeurs	776760-1	30-08-2016	15.612	15.612	6.505	9.107	-	9.107	-	-	Ja
Learenbeurs	776303-1	30-08-2016	3.829	3.829	1.596	2.233	-	2.233	-	-	Ja
Learenbeurs	776306-1	27-10-2016	6.775	6.775	2.823	3.952	-	3.952	-	-	Ja
Learenbeurs	776636-1	30-08-2016	3.829	3.829	1.596	2.233	-	2.233	-	-	Ja
Learenbeurs	776628-1	30-08-2016	3.829	3.829	1.596	2.233	-	2.233	-	-	Ja
Learenbeurs	776672-1	30-08-2016	3.829	3.829	1.596	2.233	-	2.233	-	-	Ja
Learenbeurs	776656-1	30-08-2016	9.095	9.095	3.799	5.306	-	5.306	-	-	Ja
Learenbeurs	776665-1	30-08-2016	11.782	11.782	4.909	6.873	-	-	-	6.873	Nee
Learenbeurs	776200-1	30-08-2016	11.156	11.156	4.649	6.507	-	6.507	-	-	Ja
Learenbeurs	776205-1	30-08-2016	11.782	11.782	4.909	6.873	-	6.873	-	-	Ja
Learenbeurs	776696-1	30-08-2016	3.829	3.829	1.596	2.233	-	2.233	-	-	Ja
Learenbeurs	776766-1	30-08-2016	3.829	3.829	1.596	2.233	-	2.233	-	-	Ja
Learenbeurs	776732-1	30-08-2016	27.364	27.364	11.414	15.960	-	15.960	-	-	Ja
Learenbeurs	777296-1	30-08-2016	15.612	15.612	6.505	9.107	-	9.107	-	-	Ja
Learenbeurs	852919-01	21-09-2017	12.093	-	-	-	12.093	5.039	7.054	7.054	Nee
Learenbeurs	852938-01	21-09-2017	12.093	-	-	-	12.093	5.039	7.054	7.054	Nee
Learenbeurs	852931-01	21-09-2017	2.419	-	-	-	2.419	1.008	1.411	1.411	Nee
Learenbeurs	853579-01	21-09-2017	12.093	-	-	-	12.093	5.039	7.054	7.054	Nee
Learenbeurs	853672-01	21-09-2017	24.186	-	-	-	24.186	10.078	14.108	14.108	Nee
Learenbeurs	853667-01	21-09-2017	12.093	-	-	-	12.093	5.039	7.054	7.054	Nee
Learenbeurs	855317-01	23-10-2017	12.093	-	-	-	12.093	-	12.093	12.093	Nee
Learenbeurs	862497-01	20-12-2017	12.093	-	-	-	12.093	5.039	7.054	7.054	Nee
Totaal			262.568	193.408	68.089	86.316	98.163	124.724	82.882	88.756	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule
(Regeling ROS art 13, lid 2 sub b en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

G2-A Aflopend per ultimo 2017

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m		Stand 1-1-2017	Ontvangen in 2017	Lesten in 2017	Te verrekenen ultimo 2017
	Kennmerk	Datum		2016	2016				
NVT			-	-	-	-	-	-	-
Totaal			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m		Stand 1-1-2017	Ontvangen in 2017	Lesten in 2017	Stand ultimo 2017	Saldo nog te besteden ultimo 2017
	Kennmerk	Datum		2016	2016					
NVT			-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal			-	-	-	-	-	-	-	-

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- (a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- (b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- (c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2017
Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	2
Totaal aantal complexiteitspunten	11
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 141.000

Afwijkende bezoldiging

Er is wel afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2017.

Toelichting op WNT

De overschrijding van de maximale bezoldiging is toegestaan, als gevolg van toerekening van een in het verantwoordingsjaar ontvangen nabetaling aan het eerdere kalenderjaar waarop deze betrekking heeft (artikel 3, tweede lid, van de Uitvoeringsregeling WNT).

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder

Niet van toepassing, er zijn geen topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder.

20 JUN 2018

betrekking heeft



57

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling en gewezen topfunctionaris

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling en gewezen topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Bestuurder	
Dienstbetrekking	Ja
Aanhef	Mevrouw
Voorletters	A.L.
Tussenvoegsel	
Achternaam	Bus

Functievervulling in 2017	
Functie(s)	Voorzitter CvB
Aanvang functie in verslagjaar	01-01
Afloop functie in verslagjaar	31-12
Taakomvang (fte)	1,000
Gewezen topfunctionaris	Nee

Bezoldiging 2017	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	130.749
Beloningen betaalbaar op termijn	16.877
Subtotaal bezoldiging	147.626
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	6.626
Totale bezoldiging	141.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	141.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	De overschrijding van de maximale bezoldiging is toegestaan, als gevolg van toerekening van een in het verantwoordingsjaar ontvangen nabetaling aan het eerdere kalenderjaar waarop deze betrekking heeft (artikel 3, tweede lid, van de Uitvoeringsregeling WNT).

Gegevens 2016	
Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01
Afloop functie vorig verslagjaar	31-12
taak omvang vorig verslagjaar (fte)	1,000
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding in vorig verslagjaar	128.880
Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	14.271
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	143.151

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1- 12 van de functievervulling.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarderingsmaatschappij:

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Toezichthoudend topfunctionaris

De volgende toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Toezichthouder					
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Aanhef	Mevrouw	De heer	De heer	De heer	De heer
Voorletters	M.M.J.P.	W.	R.P.J.	E.W.	P.F.M
Tussenvoegsel	van	van			
Achternaam	Roosmalen	Peters	Disseldorp	Leenes	Hulshof

Functievervulling in 2017

Funcie categorie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Voorzitter
Aanvang functie in verslagjaar	01-01	01-01	01-01	01-04	
Afloop functie in verslagjaar	31-12	31-12	31-12	31-12	

Bezoldiging 2017

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	6.900	3.450	3.450	2.588	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Subtotaal bezoldiging	6.900	3.450	3.450	2.588	-
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	-	-	-	-	-
Totale bezoldiging	6.900	3.450	3.450	2.588	0
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.150	14.100	14.100	10.623	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2016

Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01	01-01	01-01		01-01
Afloop functie vorig verslagjaar	31-12	31-12	31-12		31-12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	3.450	3.450	3.450		6.900
Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	-	-	-		-
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	3.450	2.588	3.450		6.900

Uitkering wegens beëindiging dienstverband 2017

Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband					
Onverschuldigd betaald deel uitkering wegens beëindiging dienstverband					
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband					
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband, betaald in verslagjaar					
Individueel toepasselijk maximum uitkering wegens beëindiging dienstverband					
(Voorgaande) functies					
Jaar einde dienstverband					
Motivering overschrijding uitkering wegens beëindiging dienstverband					
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan					

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen niet-topfunctionarissen boven de norm.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

20 JUN 2018

betrekking heeft:

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

Er zijn geen niet uit balans blijvende rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijvende verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Leverancier	Omschrijving	Periode van t/m	Loop- tijd Mndn	Bedrag per maand €
1	Colliers International	Huisvesting pand Odysseuslaan	1-1-2014 31-12-2018	60	5.920
2	Canon	Kopieerapparatuur	22-10-2015 21-10-2019	60	5.415

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:



GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.



ONDERTEKENING

Plaats, datum

SALTO

College van Bestuur:
mevrouw drs. A.L. Bus

Raad van Toezicht:
M.M.J.P. van Roosmalen

R.P.J. van Disseldorp

W. Peters

E.W. Leenes

SALTO
Statutaire adres
Statutaire vestigingsplaats

Odysseuslaan 2, 5631JM Eindhoven
Eindhoven

20 JUN 2018

betrekking heeft

OVERIGE GEGEVENS

20 JUN 2018

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden;



63

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Raad van Toezicht van Stichting voor Algemeen Toegankelijk Onderwijs Eindhoven e.o.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting voor Algemeen Toegankelijk Onderwijs Eindhoven e.o. te Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Algemeen Toegankelijk Onderwijs Eindhoven e.o. op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Algemeen Toegankelijk Onderwijs Eindhoven e.o., zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- een bijlage specificatie balansposten.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het College van Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het College van Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het College van Bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 20 juni 2018
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. J.W.M. Verhagen RA